Բ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 567 ԶՈՐԵՔՇԱԲԹԻ 20 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 1885 (Ն. Տ.) 2 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 1885 24 ՄԷՖԷՐ 1303

40 ՓԱՐԱ.

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՆՉ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ, ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ

Ղալաթիա, Նորատունկեան-խան

Direction du journal AREVELK
Noradounghian Han, Galata
CONSTANTINOPLE

Les annonces sont reçues à l'EASTERN AGENCY
Karakeuy, Déirmén han

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԳԻՐ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

40 ՓԱՐԱ.

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար	Տարեկան	գահկեան արծաթ	200
» »	Վեցամսեայ	» »	100
» »	Եռամսեայ	» »	50
Գաւառաց »	Կէս տարեկան թղթատարով	» »	240
Գաւառաց համար	Եւ տարեկան թղթատարով	» »	120
Օտար երկիրներ	տարեկան	ոսկի	56
» »	Վեցամսեայ	»	28

Դուրս դրուած թղթաց համար հարկաւոր է նամակի ներքեւ ՀԱՅԵՐԷՆ ՄԱՍԻ վրայ։ Խմբագրութեան դրկուած նամակներ չեն տպուիր։

ԾԱՆՈՒՑՄԱՆԵՐ ԿԸՆԴՈՒՆՈՒԻՆ

ԻՍԴԻՐՈՆ ԷՃԷՆՍԻ

Գալաթա-Դիւան չէոսմէ, Գալա-ուեղ, Տէյիրմէն-խան

Կ. ՊՈԼԻՍ

ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ, 19 ՆՈՅԵՄԲԵՐ

ԱԶԳԱՅԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆ

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԻ ՆՈՐ ՊԱՏՐԻԱՐՔԻՆ

Ազգային ժողովը իւր առաջիկայ նստի մէջ պիտի աւարտէ Երուսաղեմի նոր Պատրիարքի մ'ընտրութեան խնդիրն։

Ինչպէս ընթերցողը տեսան անցեալ ուրբաթ աւուր նստին ատենագրութենէն, 34 քուէներ տրուեցան Ամեն. Տ. Յարութիւն Պատրիարք Հօր և 27 քուէներ՝ Դեր. Սիմէոն եպիսկոպոսին։ Բայց ընտրական գործողութիւնը չաւարտեցաւ. զի օրինական մեծամասնութիւն ոչ մէկ ընտրելին ստացած էր։

Այս քուէարկութիւն մի քանի բացայայտ խորհրդածութիւններ կը թելադրէ, զորս աւելորդ չենք համարիր ներկայացնել։

Նախ և առաջ, ան ակներեւ է թէ, նոքա որք իրենց քուէները տուին Դեր. Տ. Սիմէոն Եպիսկոպոսին, անչուշտ զն. Դերապատուութիւն քան զՍ. Պատրիարք Հայրն աւելի արժանաւոր չէին համարեր Երուսաղեմի Պատրիարքութեան։ Եթէ Ամեն. Յարութիւն Սրբազան արդէն Պատրիարք չլինէր Կ. Պոլսոյ, այդ 27 անձինքը հարկաւ զն. Սրբազնութիւն պիտի ընտրէին յաջորդ հանդուցեալ Պատրիարքին Երուսաղեմայ։ Անժխտելի է թէ, Միաբանութեան ցուցած եօթին ընտրելեաց մէջ, Ամեն. Տ. Յարութիւն Ս. Պատրիարքն ամէն կերպիւ չատ աւելի արժանիք ունի Երուսաղեմի Պատրիարքութեան քան թէ Դեր. Սիմէոն Սրբազան։

Բայց, երկրորդ, սա ևս ակներև է թէ, ոմանք այն 34 անձերէ որք քուէ տուին Տ. Յարութիւն Պատրիարքին՝ Ն. Ամենապատուութեան արժանեաց վրայ իրենց ունեցած մեծ հաւատքէն առաջնորդուած չէին անպատճառ։ Նոքա փափաքեցան Երուսաղեմի Պատրիարք ընտրելով Կ. Պոլսէ հեռացնել զՀամն. Տ. Յարութիւն Սրբազանը. զի չեն ուզեր այլեւս Կ. Պոլսոյ Պատրիարք տեսնել զնա։ Երբ Տ. Յարութիւն Սրբազան Կ. Պոլսոյ Պատրիարք ընտրեցաւ, գիտեն որ թէ մաս մը Երեսփոխանք քուէ չտուին նմա։ Իւր ընտրութենէն ի վեր ալ կարգ մը կարեւոր խնդրոց մէջ Ն. Սրբազնութիւն բռնեց ազգու և ըստ մեր համոզման յոյժ բանաւոր ընթացք մը, որ ոմանց Երեսփոխանաց անհաճոյ թուելու առաւելութիւնն ունեցաւ։ Անշփսիք անցեալ ուրբաթ ուղղին Երուսաղեմի Պատրիարք ընտրել զն. Սրբազնութիւն, իբրեւ յարմարագոյն միոյ մը վերջ տալու նորա Կ. Պոլսոյ Պատրիարքութեան։

Արդ, կարծենք չատ օգտակար է որ հասարակութիւնն իմանայ այս երկու կարեւոր իրողութիւններն. այսինքն՝ նախ՝ թէ Սիմէոն եպիսկոպոսն ընտրել ուզողներն զն. Դերապատուութիւն Տ. Յարութիւն Պատրիարքէն աւելի արժանաւոր չէին համարեր. և երկրորդ, թէ ոմանք ի նոցանէ որք իրենց քուէները Տ. Յարութիւն Պատրիարքին տուին՝ առաւելապէս Կ. Պոլսէ հեռացուցանել կ'ուզէին զնա։

Մեք հոկտ. 24ին «Ընտրութիւն նոր Պատրիարքին Երուսաղեմայ» խորագրով յօդուածի մը մէջ քննելով դայս խնդիր, բացատրեցինք թէ ինչո՛ւ համար չենք ուզեր Կ. Պոլսոյ Պատրիարքութենէն հանել զՏ. Յարութիւն Պատրիարք, և, առանց ո՛ և է ընտրելի ցուցնելու Երուսաղեմի Պատրիարքութեան համար, պնդեցինք միայն որ Տ. Յարութիւն Սրբազան Երուսաղեմի Պատրիարք չընտրուի։

Այսօր ևս, անցեալ ուրբաթ աւուր քուէարկութենէն յետոյ, պարտականութիւն կը համարինք պնդել մեր այդ տեսութեան վրայ։ Մեք ընտրելի չունինք Երուսաղեմի Պատրիարքութեան համար։ Բայց համոզուած ենք թէ, զՏ. Յարութիւն Պատրիարք արդի պարագայից մէջ հեռացնել Կ. Պոլսէ՝ վնասակար է Ազգին շահուց։

Տ. Յարութիւն Սրբազան գիտցաւ ժամանակիս պահանջմանց համաձայն Պատրիարք մը լինել։ Ազգին յարաբերական գործերը կարգի դրաւ։ Առկախ կարգ մը խնդիրներ լուծեց, եւ հետզհետէ ծագումի առնող խնդրոց ալ դիւրաւ կարգադրման յոյս տուող լաւագոյն կացութիւն մը յառաջ բերաւ։

Տ. Յարութիւն Պատրիարք կարգ ու կանոն դրաւ Պատրիարքարանի մէջ։ Ներքին գործերը բարւոքեց, եւ գործեց՝ սահմանադրական Պատրիարքի մը պատասխանատուութենէն կատարեալ գիտակցութեամբ։

Տ. Յարութիւն Պատրիարք վերահաստատեց կարգապահութեան թուլացած կապերն եկեղեցականութեան մէջ։ Իւր ազդեցութիւն զգալի է թէ՝ կեդրոնին և թէ գաւառաց եկեղեցական դասուն մէջ։ Ի Կ. Պոլիս թափառող Առաջնորդներն իրենց տեղերը կը դրկէ. ազգային գործերն անձնական փառասիրութեան ուներեական շահու միջոց ընտրող սանձարձակ եկեղեցականաց ոմանց ալ անհաճոյ ընթացքին վերջ կուտայ։

Տ. Յարութիւն Պատրիարք, կաթողիկոսական վերջին խնդրոյն մէջ, առանց բնաւին չեղելու սահմանադրական Պատրիարքի մը պարտաւորութիւններէն, իւր համոզումներն արտայայտելու բարոյական քաջութեամբն և ուղղամտութեամբը նպաստեց Ազգը փրկելու անահման չարիքներէ ու դժուարութիւններէ, զորս գուցէ տկար Պատրիարքի մը օրով Մակար Կաթողիկոսին Թուրքիոյ Հայոցմէ մերժումը կրնար յառաջ բերել։

Զնե՛ք կրնար նաև մոռնալ թէ, Տ. Յարութիւն Պատրիարքին անձնական արժանեաց և անկախ ու կրօնի բնաւորութեան ներշնչած վստահութեան շնորհիւ, կարելի եղած է իրեն աջակից տալ զօրաւոր և բարեկամ Վարչութիւն մը, որ պաշտօնավարութիւնն ընդհանուր գոհութիւն կը պատճառէ, և զոր կրնանք կոչուանել՝ Կ. Պոլսոյ Պատրիարքին փոփոխմամբ։

Կը կրկնենք ինչ որ կ'ըսէինք մեր հոկտ. 24ի յօդուածով. Ահա՛ ճշդիւ այսպիսի Պատրիարքի մը պէտք ունէինք ողբացեալ Ներսէս Պատրիարքին վախճանումէն յետոյ։ Ի՞նչ պատճառ ունինք արդ զայն փոխելու։ Այդպիսի Պատրիարք մը կրնայ ոմանց գործին չյարմարիլ։ Բայց ո՞չ ապաքէն այդ իրողութիւն իսկ յատկութիւն մ'է, առաւելութիւն մ'է Տ. Յարութիւն Պատրիարքին համար։

Այնպիսիք, եկեղեցական թէ աշխարհական, աւելի դիւրաթեք Պատրիարք մը կ'ուզեն, որ աչք գոցէ իրենց զանցառութեանց, որ հաղորդ լինի իրենց տկարութեանց, որ իւր անձնական համոզումներն ունենալու և զանոնք արտայայտելու բարոյական քաջութենէն զուրկ լինի, որ վերջապէս կարենայ գործիք դառնալ իրենց։ Տ. Յարութիւն Պատրիարք այնպէս չէ. ուստի, կ'ուզեն Կ. Պոլսէ հեռացնել նա։ Ոմանք Երեսփոխանք ալ ունին իրենց յատուկ Պատրիարքական ընտրելիներ Կ. Պոլսոյ համար, և պատեհագոյն առիթը կը գտնեն՝ տեղ բանալու անոնց, հեռացնելով արդի Պատրիարքը։

—Մեք, նշանակելով այս մեքենայութիւններ, յոյս Երուսաղեմի Ս. Աթոռին նկատմամբ տածել հարկ եղած սէրն ու յարգանքը բաժին չունին բնաւ, կը յորդորենք Ազգ. ժողովոյն ողջամիտ մեծամասնութիւնն՝ Իր ի՞սկով յանձնելու ընտրելիին կարգադրութեանց մասին զՍրբազանն։ Մեր հաստատ համոզումն է թէ, Ազգին ներքին գործերը կարգի դնելու համար, պէտք է բաւական ժամանակ Կ. Պոլսոյ Աթոռին վրայ պահել զՏ. Յարութիւն Պատրիարք, և ոչ տալ նմա։ Մեք այս առաջին և գլխաւոր նկատման կը տարադասենք ուրիշ ամեն նկատում։ Երուսաղեմի Պատրիարքութեան համար ընտրելի չունինք, և չունինք։ Օրէնք է որ Միաբանութեան ներկայացուցած եօթնանուն ցանկէն դուրս չենք կրնար երթալ։ Երեսփոխանաց ողջմտութեան կը մնայ ուրեմն համաձայնիլ յարմարագոյն ընտրելոյ մը կամ կարգադրութեան եղանակի մը վրայ, փոյթ ունենալով միայն որ Պատրիարքական Աթոռներէն մին հոգալու առաքելութիւն անչափանութեան և նորանոր չփոթութեանց չմատնեն։ Մեզ համար, ընդունելի է ամեն ընտրութիւն և որոշում, ուր Ազգ, Երեսփոխանութեան մեծամասնութիւնն յանդի, այնպէս որ Տ. Յարութիւն Պատրիարք Կ. Պոլսոյ Աթոռէն չզատուի։

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ՎԵՐՋ ՍԵՐՊՈ-ՊՈՒԼԿԱՐ ՊԱՏԵՐԱԶՄԻՆ ԵՒ ԱՐԴԻ ՎԻՃԱԿ ՊԱԼՔԱՆԵԱՆ ԽՆԴՐՈՅՆ

Ինչ որ Ալէքսանդր Իշխանն յանձն չէր առած, Միլան Թագաւորն յանձն առաւ։ Իշխանը չէր զլխած զինադադար մը կնքելու պուլկարական պարտութիւններէն ետքը։ բայց Սերպոյ Թագաւորն ինք խնդրեց զինադադար, Պուլկարաց սերպական հողին վրայ արշաւելէն յետոյ։

Սերպք այժմ պուլկարական հողին վրայ ունին միայն զՎիտին պաշարող Էշէանենի զօրաբաժին։ Ա,լլ այս պաշարումն անուանական է դրեթէ. զի Վիտին, Դանուբ գետին ճամբով զոր Սերպք չեն կրնար փակել, շարունակ կը հաղորդացի Պուլկարիոյ այլ մասանց հետ, և կը ստանայ պարէն, ռազմամթերք և զօրք, եթէ հարկ լինի։ Բայց զինուորական օգնութեան պէտք չունի. զի 2,000 հոգւով յաղողապէս կրնայ պաշտպանուիլ Վիտին։

Իսկ Պուլկարք իրապէս յաղթական են՝ ո՛չ միայն իրենց երկրէն վանած լինելով թշնամին, այլ նաեւ նոցա հողը մտած և կարեւոր քաղաք մը գրաւած լինելով, որ իրենց ձեռքը կը մնայ առայժմ։

Սերպք հողային պահանջումներ չէն ըներ այլեւս։ Այժմ Պուլկարք են որ սերպական հող կը պահանջեն։ Բայց հաւանօրէն պիտի չատանան պատերազմական տուգանք մը ստանալով, զոր Միլան Թագաւորն ամենայն արդարութեամբ և օրինաւորութեամբ պարտի վճարել Պուլկարիոյ։

Եւրոպական մամլոյն մէջ, —Լոնտոնի, Բարիզի, Վիէննայի, Բեռլերսպուրկի և Մոսքուայի,— միայն մէկ կարծիք կայ խնդրոյն պատերազմական կողմին վրայ։ Ամենքն ալ կը սքանչանան Ալէքսանդր Իշխանին քաղաքական ճարտարութեանն հաւասար զինուորական ճարտարութեան վրայ, Պուլկարաց հայրենասիրութեան և տոկունութեան վրայ, և ամենքն ալ կը զարմանան Սերպերուն ապիկարութեան և Միլան Թագաւորին մեղադրելի յանձնապաստանութեանն հաւասար ռազմագիտական անկարողութեան վրայ։ Ալէքսանդր Իշխանին զինուորական յաղթութիւնք իւր քաղաքական «զանցառութիւններէն» մոռցնել տուած են իւր ամենէն ահարկու թշնամեաց իսկ։ Ռուս լրագրերն անդամ կը խոստովանին թէ, «այլ ևս խնդիր չի կրնար լինել Ալէքսանդր Իշխանը գահընկեց ընելու»։

* *

Բայց եթէ խնդրոյն զինուորական կողմը պարզուեցաւ. եթէ չատ յուսալի է որ զինադադարը Սերպոյ և Պուլկարիոյ միջեւ հաշտութեան մը նախաշաւիղը լինի, խնդրոյն քաղաքական կողմն աւելի քան երբեք խառնաշփոթ կը մնայ։ Տէրութիւնք չհամաձայնեցան պուլկարական Միութիւնը ճանչնալու կամ մերժելու խնդրոյն վրայ։ Անգլիա չկրցաւ համոզել մեծ Տէրութիւններն՝ իբրեւ կատարեալ իրողութիւն նկատելու Արեւելեան Ռումէլիի միութիւնն ընդ Պուլկարիոյ։ Դէպքերն ոյժ տուին Լորտ Սալիսբրիի աշխարհավարութեան, և երեք կայսրութիւններն ալ չկրցին համոզել զՆգլիա՝ Միութեան քակման ձեռնարկելու։ Պահ մը ծանուցուեցաւ թէ Օսմ. Բռնիսէր մը պիտի երթայ Ռումէլի. բայց Ալէքսանդր Իշխանին յայտարարութիւնը թէ այսպիսի պաշտօնէի մը առաքումն ի Փիլիպէ՝ կրնայ անկարգութիւններ յառաջ բերել, նոր երեւոյթ մը տուաւ խնդրոյն։ Կը սուգուի՝ ինչ որ առաջին օրէն իբրեւ իրական դժուարութիւն մը նշանակած էինք՝ թէ, Ալէքսանդր Իշխանն, յայտնելով հնազանդութիւն առ Վեհ. Սուլթան, չի հրաժարիր պուլկարական Միութեան գործէն իսկ։ Առ այժմ օսմ. քննիչ մարմին մը ի Փիլիպէ կ'երթայ. բայց յայտնի չէ թէ այս տնօրինութեան արդիւնքն ինչ պիտի լինի։

* *

Բայց եթէ խնդրոյն զինուորական կողմը պարզուեցաւ. եթէ չատ յուսալի է որ զինադադարը Սերպոյ և Պուլկարիոյ միջեւ հաշտութեան մը նախաշաւիղը լինի, խնդրոյն քաղաքական կողմն աւելի քան երբեք խառնաշփոթ կը մնայ։ Տէրութիւնք չհամաձայնեցան պուլկարական Միութիւնը ճանչնալու կամ մերժելու խնդրոյն վրայ։ Անգլիա չկրցաւ համոզել մեծ Տէրութիւններն՝ իբրեւ կատարեալ իրողութիւն նկատելու Արեւելեան Ռումէլիի միութիւնն ընդ Պուլկարիոյ։ Դէպքերն ոյժ տուին Լորտ Սալիսբրիի աշխարհավարութեան, և երեք կայսրութիւններն ալ չկրցին համոզել զՆգլիա՝ Միութեան քակման ձեռնարկելու։ Պահ մը ծանուցուեցաւ թէ Օսմ. Բռնիսէր մը պիտի երթայ Ռումէլի. բայց Ալէքսանդր Իշխանին յայտարարութիւնը թէ այսպիսի պաշտօնէի մը առաքումն ի Փիլիպէ՝ կրնայ անկարգութիւններ յառաջ բերել, նոր երեւոյթ մը տուաւ խնդրոյն։ Կը սուգուի՝ ինչ որ առաջին օրէն իբրեւ իրական դժուարութիւն մը նշանակած էինք՝ թէ, Ալէքսանդր Իշխանն, յայտնելով հնազանդութիւն առ Վեհ. Սուլթան, չի հրաժարիր պուլկարական Միութեան գործէն իսկ։ Առ այժմ օսմ. քննիչ մարմին մը ի Փիլիպէ կ'երթայ. բայց յայտնի չէ թէ այս տնօրինութեան արդիւնքն ինչ պիտի լինի։

Սերպոյ յաղթութիւնը, Յունաստան ևս հանդարտ կենալու որոշում տուաւ, թէև յայտնի չէ թէ ինչ կըրնար ընել, եթէ Սերպք յաղթէին Պուլկարաց։ Բայց եթէ այս մեծ դժուարութիւն վերցաւ Պալքաններէն, ուրիշ նոր դժուարութիւնք աւելցան։ Ռուսիա տեսնելով Ալէքսանդր Իշխանին դրից զօրանալը Պուլկարիոյ մէջ, կը ձգտի զօրք մուծանել ի Պուլկարիա՝ առ ի վերահաստատել զիւր կորուսեալ ազդեցութիւն Պուլկարաց վրայ։ Աւստրիա, տեսնելով իւր հլու դաշնակցին՝ Միլան Թագաւորին տկարանալը Սերպոյ մէջ, կը պատրաստուի ի հարկին զինու զօրութեամբ միջամտել։ Օսմանեանը պատրաստ է անմիջապէս Արեւելեան Ռումէլի մտնելու, եթէ Պուլկարք անպատշաճ ընդունելութիւն մ'ընեն զրկուած օսմ. պատուիրակներուն։ Այսպէս, ցաւալի է որ, մինչ փոքր պատերազմ մը կ'անհետի Պալքաններէն, աւելի մեծ պատերազմի մը, աւելի մեծ խառնաշփոթութեան մը սերմեր կը թաղուի իւր ետեւ։ Պալքանեան խնդիրն, ուրեմն, դեռ չատ հեռի է կարգադրուելէ։

ՊԱՏԵՐԱԶՄԻ ԼՈՒՐԵՐ

—Ռուսմուք, 25 Նոյմ.

Իբր 50 պուլկար կանայք և աղջիկներ այսր հասան Շումլայի կառավարմամբ, և կը փափաքին վիրաւոր և հիւանդ պուլկար զինուորները դարմանելու համար հիւանդանոցներու մէջ գործածուիլ անձնուիրաբար։

—Փիլիպէ, 26 Նոյմ.

300 սերպ գերիք, ընդ որս 2 սպայք, այսր հասան։ Պուլկար կառավարութիւնն հոգ կը տանի որ ամեն հանդիստ վայելեն։

—Բալաֆիա, 26 Նոյմ.

Սերպք այս առաւօտ վերսկսան Վիտինի ռմբակոծումը։ Պուլկարք ազդուապէս կը պատասխանեն։ Թնդանօթաձգութիւնը կը շարունակէ։ Բոլոր բնակիչք Վիտինէ մեկնեցան, շգտնելով փոխադրուելով Պուլկարիոյ ուրիշ կողմերն։ Երէկ, պուլկարք թող տուին որ Դանուբի ջուրերը նոյն Վիտինի բերդին շրջակայ փոսերն, և նեռաւպէս, Վիտին այժմ կղզոյ մը կերպարանն ունի, և հետեւապէս, առաւել ևս անմերձենալի է թշնամեաց։ Մինչեւ ցարդ զՎիտին պաշարող Սերպերուն կորուստք կը հաշուին 3,000 մեռեալ և վիրաւոր։

—Վիէննա, 27 Նոյմ.

Պելկրատէ կը հեռագրուի թէ սերպ նախարարք, ի խորհուրդ գումարեալ, որոշեր են չհրաժարիլ, և պատերազմը շարունակելու խորհուրդ տալ, գոհացում տալու համար հանրային կարծեաց։ Նախարարք Պ. Բեգրովիչ և Ըէյատովիչ բանակեցեր գնացին՝ Թագաւորին իմացնելու իրենց այս որոշումն։ Բ. կարգի պահեստք ըստ կարի չուտով պիտի զրկուին դէպ ի սահմանագլուխն։ Ի Սերպիա ամեն կուսակցութիւնք պատերազմի շարունակման կը բաղձան։

—Նիշի Թագուհին մարեր լիներ է, ստանալով զայն հեռագիր որ կը ծանուցանէր թէ Պուլկար Բանակը Սերպոյ սահմաններէն ներս մտած է։

—Սերպ լրագիրք, ընդունելով հանդերձ սերպ բանակին պարտութիւնները, կը ջանան։

—Մեծ ցաւ կը լինի ինձ, ըսաւ խկցն Քամիլը դուք միշտ սիրով պիտի ընդունուիք իմ տունս Մանաւանդ որ ինչպէս կրնամ անցնիլ ձեր պաշտպանութենէն։ Անշուշտ չենք կրնար այսօր մեր գործը լմնցնել այն սրիկայ Զիկ-Զակին հետ... և ձեզնէ զատ մէկը չունիմ որ օգնէ ինձ դայն գտնելու։

—Սակայն Պ. Ժէմոզաք դիտէ ձեր դիտաւորութիւնն։

—Այո՞, բայց չհաւնիր։

—Աղէկ զատ յոյժ ձեր է. բայց որդի՞ն... այն երիտասարդը զոր եկած ժամանակս տեսայ ձեր պարտիզին մէջ։

—Նա կը հաւնի դիտաւորութեանցս... կամ գոնէ հաւնիլ կը կեղծէ...։ Բայց՝ դժբաղդաբար՝ կարող չէ օգտակարապէս գործակցելու...։ Դեռ պահ մ'առաջ ոստիկանութեան լրտեսներ գործածելու խօսք կ'ընէր ինձ։

—Որք ոչինչ կրնան գտնել։ Ոճրագործը ձեռուընին անցնելէ յետոյ թողուցեր են որ փախչի։ Անոնց վրայ վստահի կարելի չէ։ Մեք երկուքս, օրիո՛րդ, աւելի լաւ գործ կրնանք տեսնել։ Բայց հաճեցէք նախ, մեր երթալիք տեղը չհասած, լիակատար տեղեկութիւն տալ ինձ։ Դուք այդ Զիկ-Զակին ձեռները միայն տեսաք. բայց կնոջ մը խօսք ըրիք, զոր առեւանգեր է այդ սրիկան։ Ի՞նչպէս կին է։

—Բարձրահասակ և թխաթոյր։ Պահ մը թատերաբեմին վրայ տեսայ ուր խեղկատակութիւն կ'ընէր, և երկկ դիւրեր ճանչեցի զայն՝ երբոր մեր երթալիք տան պատուհանին մէջ երեւցաւ։

—Լա՛ւ, ուրիշ տեղ մ'ալ տեսած ժամանակիդ պիտի կրնա՞ք ճանչել։ Բայց չան մ'ալ խօսք ըրիք, կարծեմ։

—Այո՛, Զիկ-Զակի չուներ։ Ինձ ծառայող բարի մարդուկը բռնեց զայն Թրոնի հրապարակին վրայ, երբոր արկղկի մը բերանն առած իւր տիրոջ կը տանէր։ Քուրաբիէ կապեց անոր ցուկին, և վիզն ալ ճոպան մ'անցուցեալով զսպեց...։

—Քուրաբիէ՝ Զիկ-Զակի տարփուհէոյն այրն է, այնպէս չէ՞... այդ մարդոց ամենն ալ արտառոց անուններ ունին։

—Կնոջ անունն Աչանտա է։

—Այդ անուն ծաղրական չէ։ Ուրեմն չուենն առաջնորդեց ձեզ։

—Այո՛, մինչեւ այն աւերակ տունը։ Նեղս վազեց, Քուրաբիէ ալ ետեւէն մնաց ուղեց...։

—Եւ ծակին մէջ ընկաս։ Այժմ, օրիո՛րդ, բաւական տեղեկութիւն ունիմ ձեզ հետ գտնուածի պէս, և կրնամ սալ ընթացքէ զգուշանալ։ Շատ չանցած՝ գործի պիտի ելնենք։ Այս կամք՝ հրաշքով այնպիսի մի մ'ունի, որ կրնայի պէս կ'երթայ և ահա մատեցանք Սէնթ-Ոնանի դրան։

—Ես կը փափաքիմ վայրկեան մ'առաջ հանիլ, ըսաւ Քամիլը պարզաբար։

Խօսակցութիւնը դադրեցաւ, և քառորդ մը չանցած՝ կառքը կանգ առաւ ծառուղւոյն մէջ, նոյն այն տեղն, ուր աղջիկն առջի դիւրերը խօսակցած էր իւր ազատարարին հետ, կաղի կտուցի մը տակ։

Երկու ուղեւորք իջան կառքէն, Պ. տը Մընէսթրոյ առաւ հետը թերած ծրարն և դարսպադունէն դուրս ելաւ Քամիլի հետ, որ այս անգամ չէր վախնար մաքսաւորաց խուզարկութենէն։

Օրիորդ Մոնիսթրոյ իւր պաշտպանին հետ բռնեց այն ճանապարհն՝ ուստից անցած էր գիշերն, և կատարելապէս ճանչեց այն տեղն՝ ուր իրարու հանդիպած էին։

Աղիւսէ տունը կը տեսնուէր դաշտին մէջ, Ըէվոլթի ճանբէն քանի մը հարիւր մեթր հեռի։

Քամիլ ցոյց տուաւ զայն Պ. տը Մընէսթրոյի։

—Կարծածէս աւելի մօտ է եղեր, ըսաւ Պ. տը Մընէսթրոյ, և ուրախ եմ որ մօտը քնակութիւնը չկան։ Կրնանք ուզածնուս պէս գործել, առանց անհանգիստ լինելու։

Իրաւունք ունէր առանձնութեան վրայ վստահելու, վասն զի այդ արտակերդրն վայրեր ցերեկը գիշերէ աւելի ամայի են։ Դարանամուտ եղող կամ ննջելու համար անդ ապաստանող չարագործք չեն սիրեր արեւուն լոյսը։

—Բայց ժամանակ չկորսնցնենք, ըսաւ Օրիորդ տը Մընէսթրոյ, այդ աւերակ տունը վերջն ի վար աչքէ անցուցելու համար ժամանակ պէտք է մեզ։ Յառաջ բալենք, օրիո՛րդ, կ'աղաչեմ։

Քամիլ կրկնել չտուաւ հրաւէրը, վասն զի ուզած բանն էր։ Քուրաբիէ և Ժորժէ հոն էին թերեւս, կենդանւոյն թաղուած այն աւերակներուն տակ, և անձկութեամբ կ'սպասէին որ օգնութիւն հասնելով ազատէր գիրենք։ Մէն մի վայրկենի յապաղումէ կրնար պատճառ լինել անոնց մահուան։

Շատ չանցաւ՝ կարմիր տան քայքայեալ 278,697 » » Պատը վայն խրամանդ[illegible] ուսնց, — » ոգուն մնացած մասերն ալ փուլ կ'սպառնային։ Աղիւսները մրկած կը թուէին հրդեհի բոցերէ, և պայթմամբ քակտուած։

(Շարունակելի)

—= 37 =—

ԹԵՐԹՕՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ

ՖՈՐԹԻՒՆԷ ՏԻՒ ՊՈՒԱԿՈՊԷ

ԶԻԿ-ԶԱԿ

ԿԱՄ

ԿԵՌ-ԲՈՒԹԱՄԱՏ

Զ.

—Բայց դուք կը դնէք, առանց վրէժ խնդրելիք մէկ մ'ունենալու։

—Կրնամ պատասխանել ձեզ թէ արհեստին սիրոյն համար է։ Ես կը պաշտեմ արկածներն, և վտանգը միշտ կը հրապուրէ զիս։ Բայց աւելի կը սիրեմ խոստովանիլ ձեզ, թէ մանաւանդ ձեր վրայ դաւցած համակրութեամբս է, օրիո՛րդ։ Դուք մասնաւոր համակրութիւն մը կ'ազդէք ինձ, զոր չեմ կրնար բացատրել։ Թերեւս ծիծաղիք իմ վրայ եթէ ըսեմ ձեզ թէ տերն յանկարծ գրաւեց սիրտս երբոր ձեզ այնպէս պատահաբար տեսայ Սէն-Ցընիի դաշտին մէջ, աչկերտի տուկանով։ Ես ալ ձեզնէ աւելի չեմ հաւատար ճանթի հարուածոց։ Բայց համակրութիւնը կրնայ ծագիլ այնպիսի պարագայէ մը՝ որ մեզ իրարու մօտեցուցէ։ Ոչ դուք իմ մտքէս կ'անցնէիք, ոչ ալ ես ձեր մտքէն։ Դուք մինակ էք աշխարհի մէջ, ես ալ նոյնպէս։ Կ'երեւակայեմ թէ երկուքս ալ զրեթէ նոյն բնաւորութիւնն ունինք։ Ասիէց աւելի պէտք չէ մեզ զիրար հասկնալու և իրարու հետ համաձայնելու համար, և անշուշտ գրուած էր թէ օր մը դէմ առ դէմ պիտի գտնուէինք։

Բայց կը տեսնեմ որ յայտարարութիւն մը ձեզ ընելու երեւոյթ ունիմ։ Գո՛նէ կանխահաս է, և կ'աղաչեմ զձեզ որ հաւատ չընծայէք։

—Կը հաւատամ թէ դուք մարդոց ամենէն անկեղծն և ազնուսիրտն էք, ըսաւ օրիորդ Մոնիսթրոյ յուզեալ սրտիւ։

—Մնաց որ, ըսաւ Ժորժ տը Մընէսթրոյ զուարթաբար, եթէ հանրածանչի յայտարարութիւն մ'ուզղէք ձեզ, առանց օրինաւոր պատճառի չէր լիներ։ Վասն զի չէի գիտեր թէ ձեր ձեռքը խնդրելու համար որո՛ւ պարտէի դիմել, որովհետեւ ո՛չ հայր ունիք, ո՛չ մայր, ո՛չ խնամակալ։ Ուստի պիտի պարտաւորուիմ, առ ի չզոյժ լաւագունին, Պ. Ժէմոզաքի դիմել, և այդ գործարանատէր ալ պիտի կարծէր թէ ձեր հարստութեան տէր ունիմ։

—Զէմ դիտեր, թէ կը վերագրէ՞ր ձեզ այնպիսի «զանցառութիւններ», որոնցմէ հեռի էք դուք, ըսաւ օրիորդ Մոնիսթրոյ ընդմիջելով, բայց ես կարեւոր չունիմ Պ. Ժէմոզաքէն, և եթէ երբեք ամուսնանամ, ես ինքնին կ'ընտրեմ ամուսինս, և ընտրելու համար՝ պարտիմ լաւ ճանչել զայն...։

—Եւ դուք բնաւ չէք ճանչեր զիս։ Ուստի առ այժմ ես ալ ուրիշ բան չեմ խնդրեր ձեզմէ, բայց միայն թոյլ լինիմ յուսալ թէ այս արշաւանքէն յետոյ, ինչ որ ալ լինի արդիւնքը, մեր յարաբերութիւնք չվերջանան։

—Մեծ ցաւ կը լինի ինձ, ըսաւ խկցն Քամիլը դուք միշտ սիրով պիտի ընդունուիք իմ տունս Մանաւանդ որ ինչպէս կրնամ անցնիլ ձեր պաշտպանութենէն։ Անշուշտ չենք կրնար այսօր մեր գործը լմնցնել այն սրիկայ Զիկ-Զակին հետ... և ձեզնէ զատ մէկը չունիմ որ օգնէ ինձ դայն գտնելու։

—Սակայն Պ. Ժէմոզաք դիտէ ձեր դիտաւորութիւնն։

—Այո՞, բայց չհաւնիր։

—Աղէկ զատ յոյժ ձեր է. բայց որդի՞ն... այն երիտասարդը զոր եկած ժամանակս տեսայ ձեր պարտիզին մէջ։

—Նա կը հաւնի դիտաւորութեանցս... կամ գոնէ հաւնիլ կը կեղծէ...։ Բայց՝ դժբաղդաբար՝ կարող չէ օգտակարապէս գործակցելու...։ Դեռ պահ մ'առաջ ոստիկանութեան լրտեսներ գործածելու խօսք կ'ընէր ինձ։

—Որք ոչինչ կրնան գտնել։ Ոճրագործը ձեռուընին անցնելէ յետոյ թողուցեր են որ փախչի։ Անոնց վրայ վստահի կարելի չէ։ Մեք երկուքս, օրիո՛րդ, աւելի լաւ գործ կրնանք տեսնել։ Բայց հաճեցէք նախ, մեր երթալիք տեղը չհասած, լիակատար տեղեկութիւն տալ ինձ։ Դուք այդ Զիկ-Զակին ձեռները միայն տեսաք. բայց կնոջ մը խօսք ըրիք, զոր առեւանգեր է այդ սրիկան։ Ի՞նչպէս կին է։

—Բարձրահասակ և թխաթոյր։ Պահ մը թատերաբեմին վրայ տեսայ ուր խեղկատակութիւն կ'ընէր, և երկկ դիւրեր ճանչեցի զայն՝ երբոր մեր երթալիք տան պատուհանին մէջ երեւցաւ։

—Լա՛ւ, ուրիշ տեղ մ'ալ տեսած ժամանակիդ պիտի կրնա՞ք ճանչել։ Բայց չան մ'ալ խօսք ըրիք, կարծեմ։

—Այո՛, Զիկ-Զակի չուներ։ Ինձ ծառայող բարի մարդուկը բռնեց զայն Թրոնի հրապարակին վրայ, երբոր արկղկի մը բերանն առած իւր տիրոջ կը տանէր։ Քուրաբիէ կապեց անոր ցուկին, և վիզն ալ ճոպան մ'անցուցեալով զսպեց...։

—Քուրաբիէ՝ Զիկ-Զակի տարփուհէոյն այրն է, այնպէս չէ՞... այդ մարդոց ամենն ալ արտառոց անուններ ունին։

—Կնոջ անունն Աչանտա է։

—Այդ անուն ծաղրական չէ։ Ուրեմն չուենն առաջնորդեց ձեզ։

—Այո՛, մինչեւ այն աւերակ տունը։ Նեղս վազեց, Քուրաբիէ ալ ետեւէն մնաց ուղեց...։

—Եւ ծակին մէջ ընկաս։ Այժմ, օրիո՛րդ, բաւական տեղեկութիւն ունիմ ձեզ հետ գտնուածի պէս, և կրնամ սալ ընթացքէ զգուշանալ։ Շատ չանցած՝ գործի պիտի ելնենք։ Այս կամք՝ հրաշքով այնպիսի մի մ'ունի, որ կրնայի պէս կ'երթայ և ահա մատեցանք Սէնթ-Ոնանի դրան։

ՆՈՐ ՏԵՍԱԿ

ՀՐԴԵՀԻ ԴԷՄ,

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԻՀԱՄՊՈՒՐԿ

Ցիշեալ ընկերութիւնն հրդեհի դէմ կ'ապահովագրէ տուներ, կարասիներ, խանութներ և ապրանքներ յոյժ շահաւէտ պայմաններով, միջնորդութեամբ իւր ընդհանուր գործակալութեան։

ՇԻՆՏԼԷՐ ԵՒ ԱՍՏՈՒԱԾԱՍՈՒՐ

Կ. ՊՈԼԻՍ, ՊԱՀԶԷ-ԳԱԼԵՈՒ, ՀԷԼԱԼ, ՊԷՑ ԽԱՆ

50

ՎԻԱԼԻ ԳԻՆԻ

ԿԱԶԴՈՒՐԻՉ ԶՕՐԱՅՈՒԺԻՉ ՎԵՐԱՆՈՐՈԳԻՉ

ՔԻՆԱՅՈՎ ՄՍԻ ՀԻՒԹ ՖՈՍՖԱՏ ՏՐՇՈ

Ամենազգու կաղդուրիչն զոր պարտին գործածել Ապաքինողները, Մեր-իները, կանայք, տկարակազմ Տղայ-ները և ամեն փափուկ անձինք։

Բաղկացեալ Մկանանց և Ջղային ու Ոսկրային դրութեանց կազմու-թեան և Զարգացման յոյժ անհրա-ժեշտ նիւթերով։

ՎԻԱԼԻ ԳԻՆԻՆ ամենէն ազգու դեղերու միաւորութիւնն է, ընդդէմ Արեան տկարութեան, Դեղնութեան, Թոքախտի, Սաստիկ ամեն ցաւերու, Փորկապութեան, Հիւծման, երկար ապա-քինմանց, Եւայլն։ Ի մի բան, Թուլութեան, Վատութեան, Ջղային ուժհատութեան ամեն վի-ճակներուն որոց շատեր չարաշուք կերպիւ ենթակայ են մեր օրերս։

ԼԻՈՆ—Դեղարան Ժ. Վիալ, Պուրպոն փողոց, 14—Լիոն

Պոլսոյ մէջ կնդրեսատեղին է ընդհանուր Մթերանոցն Ալիբրանտիի դեղարան Տէլլա-Սուտա, Բերա մեծ փողոց 169։

CAISSE GENERALE D'EPARGNE ET DE CREDIT

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՄՆՏՈՒԿ

ԽՆԱՅՈՂՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՎԱՐԿԻ

ԿԵՂՐՈՆԱՏԵՂԻ 116, Ռուապարակ Լաֆայէթ, Բարիզ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 1,000,000 ՖՐԱՆԳ

Բարիզի Ընդհանուր Խնայողական Մնուտուկին գործառնութիւնքն են, Գաղղիոյ կառավարութեան անմիջական «Երաշխաւորութեան» ներքեւ դանուող, և մեծամեծ պարգեւներով վիճակահանու-թեանց մասնակցող Ֆրանսական արժէթղթոց վաճառում։

Ընկերութիւնը կազմուած լինելով 21 Յուլիս 1867 թուականի օրինագրին տրամադրութեանց համաձայն, իւր գործողութիւնը Ֆրանսայի կառավարութեան քննութեան «գանձով» ենթար-կուած են։ Այս մեծ և անժխտելի ապահովութիւն մ'է զոր ընկերութիւնն ընծայէ յանախորդաց։

Ընկերութիւնը կը դիւրացնէ հասարակութեան «ամենայն վճարմանց միջոցաւ» դիմել մի փոքր հարստութիւն և ունենալ միանգամայն մեծ պարգեւ մը շահելու յոյսն։

Առաջին ամսավճարն տրուելուն պէս, բաժանորդն կ'ընդունի իւր դնած արժէթղթին թիւն, և կը վայելէ նորա իրաւունքներն, որպէս թէ բաժնեթղթին դէմն ամրագրելի վճարած լիներ։ Հետե-ւապէս արժէթղթին շահեկիր պարգեւներն և տոկոսի կտրոնները իրեն կը վերաբերին։

Ամսական վճարումներ են, ըստ արժէթղթին 5, 10 և 20 ֆրանգ։

Ֆրանսական տեղեկութեանց համար դիմել առ Ընդհանուր Ներկայացուցիչ Ընկերութեան վան Թուրբիոյ, Ապտուլլահ Դասի Էֆէնտի, 4 Պահճէ-դարու, Կ. Պոլիս։

Ներկայացուցիչ ի Պոլսոյ, Յուսէֆ Ամինի Էֆէնտի 6. Պօղոս Բեռան

Ներկայացուցիչ ի Զմիւռնիա Միսիր Փ. Փէթրոգոգիոս։

ԹԱՐԻՍԻ

ԿԵՆԱՑ ԵՒ ԵԿԱՄՏԻՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.

Ի ՎԻԻՆՆԱ. Հաստատեալ 1858ին

1883 Դեկտեմբեր 31ին երաշխաւորեալ հասոյթն էր 80,711,893·45 ֆրանք։

Ապահովագրել տուող անձինք մահուան պարագային մէջ տարեկան բաժիններէն % 25 չափ կ'ընեն։

Ապահովագրել տուող անձինք կենաց պարագային մէջ ապահովագրեալ դրամագլուխներէն մինչև 41 1/2 % չափ կ'ընեն։

ԹԱՐԻՍԻ ընկերութեան կատարած դլխաւոր գործողութիւնք են.

Ա. Ապահովագրութիւն մահուան պարագային մէջ։ Օրինակ.

35 տարեկան անձ մը 286 ֆրանքի տարեկան բաժին մը կը վճարէ իւր ժառանգորդաց ապահովելու համար 10,000 ֆրանքի դրամագլուխ մը, վճարելի իւր մահուանէն յետոյ և որ իրեն իրաւունք կուտայ շահուց մասնակցիլ իւր տարած միջոցին։

Բ. Ապահովագրութիւն կենաց պարագային մէջ (Օժիտք)։ Օրինակ.

Մէկ տարեկան եղած միջոցին ապահովագրեալ տղայ մը քսան տարի յետոյ 10,000 ֆրանքի դրամագլուխ մը պիտի ստանայ. սակայն դայ, պիտի մասնակցի Ընկերութեան 85 % շահուց՝ 293·50 ֆրանք տարեկան բաժնոյն վրայէն։

Վեցամեայ վճարելի կրկին ապահովութեան բաժինն է տարին 116·19 ֆրանք։

Թուղթոյ համար ընդհանուր Ներկայացուցիչ

ՄՈՐԻՍ ՊԷՐԳԷՆ

Գրասենեակք, Ղալաթիա, Վէրմոտ փողոց, Թիւ 29, Գերմանական Թղթատան վրայ.

Ընկերութեան տեղանատուն է Ս. ԱՏԼԷՐ

ԶՐԻ ԿԱՆՈՆԱԳԻՐ ԱՄԵՆ ԼԵԶՈՒԱՒ

ԺԷՐՈՏԷԼԻ ԲԱՆԹԻՑԼՆԵՐԸ

ՆՈՐՎԵԿԻՈՑ ՄԱՔՈՒՐ ԹԱՆՑԴԱՆՈՎ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԱԾ ՇՆԶՈՒԵԼՈՎ ԵՒ ՈՒՏՈՒԵԼՈՎ ԿԸ ՆԵՐԳՈՐԾԵՆ

ԸՆԴԴԷՄ

ՀԱՐԲՈՒԽԻ, ՊՐՈՆՇԻԹԻ, ԴՈՒԽԻ, ՇՆԶԱՐԳԵԼԻ, ԶԱՑՆԻ ԿԵՐԿԵՐՄԱՆ, ԽՈՒԶԱԿԱՏԱՊԻ

Մեծապէս նախընտրելի են Քաքսիներէն եւ շաքարահատներէն, որք կը բերնաւորեն ստամքան առանց ազդելու շնչառութեան խողովակաց վրայ

ԺԷՐՈՏԷԼԻ ԲԱՆԹԻՑԼՆԵՐՆ ԵՆ

ԽԱՅԹՂԱՆԻ ՄԻԱԿ ԲԱՆԹԻՑԼՆԵՐՆ

Վարձատրեալ Փարիզու 1878 Տիեզերական Արուեստահանդէսի կողմէ։ Նախարա-րական որոշմամբ, և ըստ խորհրդոյ Առողջապահական ժողովոյ, փորձերու ենթարկուած են և Ռուսիոյ մէջ թղթատրեալ կայսերական կառավարութեան կողմէ, ըստ հաւանութեան կայսերական բժշկական խորհրդոյ։

Իւրաքանչիւր տուփ կը պարունակէ 70 բանիկ

Ինչպես և Ծանօթութիւն գործածութեան եղանակի մասին

Ա. ԺԷՐՈՏԷԼ

Դեղագործ ի Սենդ-Մէնիուլ (Մարն)

(Պահանջել Գործարանի Մեր)

Այս բանթիլները ծծելու միջոցին, ընչուած օդը կառնու խայծդանին ջղիներն զրոյ ուղղակի կը տանի հիւանդութեան տեղը։ Ներգործման այս մեծապէս եղանակին եւ միանգամայն իրենց բաղադրութեան պատճառաւ է որ այդ Բանթիլներն այնքան ազդու են այն ամեն հիւանդութեանց մէջ, որոց համար խորհուրդ կը տրուի խնծդան գործածել։

Ցոյժ նշանակալի են մասնաւորապէս, այն անձանց որք կը յոգնեցնեն իրենց ձայնը եւ անոնց որք իրենց պաշտաւորութեանց մէջ գրգռիչ նիւթերու կամ միջոցներ նչելու ենթարկեալ են։ —Ֆրանսայի և օտար երկրաց մէջ, այս Բանթիլներու անհուն յաջողութիւնը կը հաստատէ իրենց անժխտելի դերազանցութիւնը։

Գլխաւոր Կեդրոնատեղին է Դեղագործական Մթերանոցն, Ղալաթիոյ մեծ փողոց, թիւ 35 և Բերա, Գանդիւք եղբարց Բրիտանական Դեղատունը։ Կը ծախուի ամեն գլխաւոր դեղավաճառաց քով։

ԻԼԱՆ

ԽԱՋԻՆԷԻ ԽԱՍՍԱՒ ՇԱՀԱՆԷ

Երզոգ անպարծնա ալենաճագ մասաուսէ բիրինճինն գարարը գաթիսի թրշրինի սանիի բուսմինն։ Երբմի իւչինճի ճուսա երթէսի կիւսի վերիկճէյինտէն, թալիպ օլան թիւճարքն եէվմը մէզիւրտէ սասի տօգուզա գասար Խաղինէի Խասսի Շահանէյէ կէրմէէրի իլան օլունուր։

17 Թշրինի սանի 301

2—3

ԻԼԱՆ

ՊԱՊՈՐ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Թարապուզը Շամա պուլանան վէ պիլ իճապ օրատա վէ ալթը սասի մէսափէտէ օլան մահպէրտէ պուլունտրրրճագ օլան հէր օրնքի սասիրիի շահանէ իլուն պին իւչ եւզ պիր սէնէսի թրշրինի էվլիյտէն իրիպարէն պիր սէնէլիք օլարագ լիւզումի պուլունան երզագը միանէվմիյէտէն գէյէյի ճէտիսէյէրի իրիպարը իկէ նանք ադիպին օթուզ ալթը, եէթմիշ պիր—կիւշինին եւզ քրրք սէքիզ, ալթմըշ տէօրթ—էրզին սէքսէն իբի, սէքիզ—բուզէնը սատէնին իւչ եւզ քրրք իբի, տօքսան ալթը—թուզին օն եէտի, սօքսան ալթը—սօղանը օն, սէքիզ—սապօնին եւզ ղրրք եէտի, ալթմըշ տէօրթ—հընթանը օթուզ տէօրթի, օթուզ ալթը—զէյթին եւզ ալթմըշ տէօրթ—զէյթունին սէքսէն տօքսուզ, սէքսէն տէօրթ—պուլիտրին քրրք ալթը—ֆասուլիանը քրրք ալթը—չայրին երբմի իչ. իբի—սամարին եէտի, ալթը—հարտալին պէշ, քրրք սէօրթ—չէքէրին եւզ երբմի տէօրթ, իբի—պէքսիմէթին էլլի եէտի, ալթը—տապիգին քրրք տէօրթ—նօհուտին երբմի պէշ, եէթմիշ ալթը—քէօմիրին օն իւչ, երբմի սէքիզ—իսբարմաչէթին եւզ պիր, իբի փարայա օրտաքի թալիպ էօհտէսինտէ օլտուղնան իթասրնա թալիպ օլանլարքն չէրայէթինի ադնամագ վէ թէնդզի ֆիյաթ իպէմէք իւզրէ լեվազիմաթը ուժումիյէ տարէսինէ կէլմէյէրի իլան օլունուր։

Ֆի 18 Թշրինի սանի 1885

2—3

ԻԼԱՆ

ՊԱՊՈՐ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Նիզամիյէ էլպիսէ անպարծնա թաբիսիք գարարքն իրթէսի կիւնիւ հէման անպարտա թէսլիմ գէլմէմագ չարքը իլէ իթթիֆատ օլունան նիւմունէսինէ թէվֆիգէն միապյաա օլունմագ իւզրէ մէզգրի միանգամայա գանուլան օն պին արշրնը ճէտիտ պող ընէկի Բուսիա ապապրնն պէհէր արշրնը ճէտիտի օն տօգուզ դրուշ օն փարաա թալիպի էօհտէսինտէ օլուզ թրշրինի սանի բուսմինն եիկիրմի պիրճինճի փէնճէյնիպ կիւնինէ գատար պէհէր կիւն միանգամայը պիլ իճապ մէզգիւր կիւնտէ գարարը գաթիլերի վերիլճէկկինտէն, իթա իթմէք թալիպ վէ երբմի պիրինճի բէնչէնպիհ կիւնի եիւզէ պէշ թէնզիկինէ բարիպ պուլունանլարին մագամը սէրասկերի լեվազիմաթը ուժումիյէ տապիրէսինէ կէլմէյէրի իլան օլունուր։

12 Թշրինի սանի 1885

3—3

ԻԼԱՆ

ՊԱՊՈՐ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Գալրն գանավաչօտան մամուլ պաքսիմաթ չուվալը սատտ երբմի պին, պէհէր սատէտի իւչ զուրուշ օթուզ բարա.

Պիր նուսէրօ գալրն Ինկիլիզ քէթէն պէզի արշրնը ճէտիտ երբմի պէշ պին, պէհէր արշրը ճէտիտի ալթը պուչուզ զուրուշ.

Մարկրէդ ամերիդան, թօր պին, պէհէր լիպրասը պէշ պուչուզ զուրուշ։

Նիզամիյէ էլպիսէ վէ սէրասքիանէ անպարը իչիւն չուրուռիք մուգարրերէ վէ իթթիֆատ օլունան նիւմունէլերինէ թէվֆիգէն միապյաա օլունմագ իւզրէ մէզգրի միանգամայա գանուլմագ իւզրէ մէզգրի միանգամայա գանուլան պալատէ մուրադգամ իւչ գալէմ չուվալ վէ սայրէ ֆիյաթը մուրադգամէլերի իլէ թալիպլերի էօհտէսինտէ օլուպ, թրշրինի սանի բուսմինն երբմինճի չարչէնպիհ կիւնինէ գատար պէհէր կիւն միանգամայերի պիլ իճապ մէզգիւր կիւնտէ գարարը գաթիլերի վերիլճէկինտէն, իթա իթմէք թալիպ վէ երբմի պիրինճի բէնչէնպիհ կիւնի եիւզէ պէշ թէնզիկինէ բարիպ պուլունանլարին մագամը Սէրասքերի լեվազիմաթը ուժումիյէ տապիրէսինէ կէլմէյէրի իլան օլունուր։

16 Թշրինի սանի 1885

3—3

ԻԼԱՆ

ՊԱՊՈՐ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Նիզամիյէ թահնիկէ իտարէսի ի-ուն միապյաասը մէվզբյի միանգամայա գանուլան պէշ եիւզ պին գէյէյի ճէտիտ իւչինճի մէտրօ իսթանպոլ տագիգինին չէրայիթի մուգարրէրէսի իլէ պէհէր գէյէյի ճէտիտի էլլի փարայա թալիպի էօհտէսինտէ օլուպ իշպա թրշրինի սանի բուսմինն եիկիրմինճի չարչէնպիհ կիւնի գարարը գաթիսի վիրիլճէկկինտէն իթթայա թալիպ օլանլարքն լեվազիմաթը ուժումիյէ տարէսինէ կէլմէյէրի իլան օլունուր։

3—3

17 Թշրինի սանի 1885

JOB

a obtenu 41 méd. 10 ordr. 6 dipl. d'honneur et mis à fois hors concours JEAN BARDOU

ne fabrique que cette marque protégée par 52 jugements et arrêts et signe Jean Bardou

Nul doute que dans un temps très prochain tous fumeurs de cigarettes ne fassent usage que de ce papier seul bon !! — La fabrication du JOB occupe plus de 800 ouvriers. — Maison fondée en 1840. —

EXPLOITATION GÉNÉRALE A TOULOUSE.

Demander le Cahier chez tous les Débitants de Tabac.

N. 9.

Եւ լաթիմանաը, չէպան, գաղանմա վէ ուսքիրատան հաալ օլան ուչքունէք իչէն Մ. Տէլլերիէնին Ամանան մերհէմի Բաքիսատ Գալլերի ուզաղնտա 34 նուսէրօլու վէ սարը եէմանը վէ բէրուքեր սիւրքեանլարքնտա պուլունուր։

Տեղատատեղիք սէբաբիքնտու եաղնը Դ. Լաթիֆ կէօմրիգիանին գարշրքնտա Մ. Զերվանթինին մագազասքնտա սարը։

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

ԼԻԼԷԲՈՒԼ և ՄԱՆՉԷՍԹԷՐ ՊՂԼԻ-ԲԱՆՔ

ՀԱՆԳՍՏԵԱՆ

Անուանք	Թանոյ	Անուանք	Թանոյ
Քանդիա	4200	Օսպրիա	3000
Ֆէնոգլուա	4000	Դէրբիշիր	3000
Ֆէրրա	4000	Բէրա	3000
Օսմանիի	3250	Գրանտիք	1700
Սէսսոպրիա	3250	Լոդիս	800
Բրիտ	3250	Օլինտա	800
Մանչասթր	3250	Սէսիլ	700
Մարիօթիա	3250		
Սիֆիկա	3000		

Օսպրէս շոգենաւը, նաւապետ Բօլ, ամսոյս 16ին Օտեսայէն վերադառնալով 21ին ուղղակի Լիվրբուլ պիտի երթայ։

Ֆրրա շոգենաւը, նաւապետ Ռիլքը ամսոյս 23ին Լիվրբուլէն ասա կ'սպասուի ընդհանուր վաճառքով։

Դիմել առ Ժ. Թ. ՈՒԻԹՈԼ և ԸՆԿ.
Մէյտանլրք փողոց,
Ուիթոլ խան

ՅԷՅՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ.
31, Ձէյմս Սդրիդ, Լիվրբուլ

515

ՓԻԻՆԱՐՏ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

ԱՒՍԶԻՆ ԿՕՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒԻՔ

Ամբ ուղղակի ճանապարհ կը բանին Լիվերբուլէ և Մանչէսթրէն դէպ.

Անուանք	Թանոյ	Անուանք	Թանոյ
Օրանիա	7,000	Մալթա	3,000
Գալլա	3,000	Մարսելիա	2,500
Վէլբրօ	3,000	Հանթ	2,500
Գոգանիա	4,600	Բալտիա	5,000
Պալպէք	2,500	Բարիրա	3,000
Պրիթիշ Քուին	1,200	Սէրիա	7,800
Սէֆարնիա	5,000	Սիդնա	4,600
Գանգանիա	4,700	Սարակօսա	3,000
Շերուսէրկ	2,000	Սամարիա	3,000
Տէվէրարա	2,500	Սիտոն	3,000
Կալլիա	4,000	Թարիֆա	3,000
Գէտոար	2,500	Թրիմիսատա	2,500
Մարաթոն	3,000		

Քէրար շոգենաւը, նաւապետ Ֆէրկիւսան, դեկտեմբեր 2ին Լիվրբուլէն ասա պիտի հանի։

Սառագրեալն արտօնութիւն ունի ուղեւորներ և վաճառք ընդունիլ Նիւ-Եորքի, Պոսթընի, կամ Ամերիկայի և Գանատայի ուրիշ և ուրէ նաւահանգստի համար։

Դիմել առ ԹՈՄԱՍ Զ. ՅՈԼԻ
Գործակատար
Թիւ 1 Գիւշիւք Հալիլ
փաշա խան Ղալաթիա

511

ՄԱՐՍԻԼԻԱՅԻ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Լիվերբուլ և Մանչէսթրէն դէպ. Բանդ

Անուանք	Թանոյ	Անուանք	Թանոյ
Ամերիկա	3,000	Գրեկ	
Աստրաս	2,500	Ռոմէրս	
Աղրատիա	2,500	Գրոսվիրնէրտ	
Լաքոնիա	2,500	Ռուիլլա	
Մասէտոնիա	3,500	Մարս	
Ռուսիկիա	2,800	Ֆոմբրիմ	

Պրէմոնիա շոգենաւն ամսոյս 24ին Պա. թումէն վերադառնալով անմիջապէս Լիվերբուլ պիտի ուղեւորի։

Ալիս Սոֆիա շոգենաւն ամսոյս 24ին Լիվերբուլէն ասա կ'սպասուի։

Ընկերութիւնն օրինաւոր գներով վաճառք կ'ընդունի Եւրոպական երկիրներու և Ամերիկայի համար։

Ամեն դիւրութիւն և հանգստութիւն կը տրուին ուղեւորաց։

Դիմել առ ԴԱՆԻԷԼ ԲՈՒՌՈ ԵՒ ԸՆԿ.

513 Գործակալ

ԲԱԲԱԵԱՆԻ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Լիվերբուլ, Մանչէսթրէն և Օտեսայ Ալ

Կանոնաւորաբար Բանդ

Անուանք	Թանոյ	Կալատիա	
Այա Սոֆիա	3,000	Գրեկ	
Աստրաս	2,500	Ռոմէրս	
Աղրատիա	2,500	Գրոսվիրնէրտ	
Լաքոնիա	2,500	Ռուիլլա	
Մասէտոնիա	3,500	Մարս	
Ռուսիկիա	2,800	Ֆոմբրիմ	

Պրէմոնիա շոգենաւն ամսոյս 24ին Պա. թումէն վերադառնալով անմիջապէս Լիվերբուլ պիտի ուղեւորի։

Ալիս Սոֆիա շոգենաւն ամսոյս 24ին Լիվերբուլէն ասա կ'սպասուի։

Ընկերութիւնն օրինաւոր գներով վաճառք կ'ընդունի Եւրոպական երկիրներու և Ամերիկայի համար։

Ամեն դիւրութիւն և հանգստութիւն կը տրուին ուղեւորաց։

Դիմել առ ԴԱՆԻԷԼ ԲՈՒՌՈ ԵՒ ԸՆԿ.

513 Գործակալ

ԵՐԹԵԻԵԿՈՒԹԻՒՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒԿ

Ընդ դէմ Անգլիոյ, կ. Պոլսոյ և Օտեսայի

ԹՈՎ ՄԱՍ ՈՒԻԼՍՈՆ

ՈՐԴԻՒՔ ԵՒ ԸՆԿ.

Անուանք	Թանոյ	Անուանք	Թանոյ
Ազգանս	2,000	Լեբանոգ	4,500
Ալնէլլ	3,000	Մարէնկօ	4,300
Ակա	4,300	Մարսորին	2,500
Գասսանս	3,500	Մէյս	2,000
Գլոստրիս	2,200	Նէրս	2,000
Գլասկ	2,000	Օրէլլը	5,000
Գէլոս	2,800	Օրլանս	3,000
Գալիբաս	2,500	Դրանդա	4,500
Գամէս	2,400	Դէգս	2,000
Գրաց	2,000	Բասրիքք	1,200
Գոսն	2,700	Բալերմ	3,200
Տիսս	2,500	Բասգեր	1,700
Տօմինս	1,800	Բիգս	2,800
Էրսաք	2,600	Իրմոթ	4,400
Տրուգս	2,600	Իրնսլաս	3,200
Տալբոտ	800	Իպլլ	3,000
Տիսս	1,700	Իսմանս	5,500
Տլամինկօ	1,600	Իսմէս	3,500
Կարլիսլ	5,500	Սալէնս	4,000
Կիրանս	2,200	Սարֆօ	2,000
Կոզ	1,800	Սիլվիս	2,900
Կրանս	2,200	Սորէնգս	4,300
Հանկս		Թասս	1,200
Հերս	2,000	Թ. Ուիլսոն	3,000
Հիսալկս	3,000	Թիկեր	1,300
Հիսմէրդ	1,200	Թոքսս	2,800
Հիսս	2,300	Քանգս	3,600
Քէլս	2,000	Ֆէնսս	4600
Քոսլս	2,200	Ջերս	3,000
Լէս	2,000	Ջերս	41,0

Ուիլսոս շոգենաւը, նաւապետ Նիսմէն, ընդհանուր վաճառքով սպիտ կը բեռնաւորի ի Հալ, և դեկտ. 4ին պիտի մեկնի Կ. Պոլիս դալու համար։

Բալքսմ շոգենաւը, նաւապետ Կորտն, ընդհանուր վաճառքով Հալէն ասա հասած է։

Ուղեւորներու համար ամեն դիւրութիւն կը ցուցուի։

Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել առ ՖՐԵՆՏԼԻՐԻՔ ՀԻԼՏ ԵՒ ԸՆԿ.
Գործակալք
Թիւ 17–18, Գիւշիւք Միւլկի
խան Ղալաթիա

514

Արտօնատէր Ս. ՏԱՄԱՍԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՑ

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՔ

ԵՐԹԵԻԵԿՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴ ՄԷՋ Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԵՒ ՔԻԻԶԻՒՔ—ԶԷՔՄԷՃԷԻ

Կսկսեալ ի 1 Հոկտեմբերի (Ն. Տ.) 1885, մինչեւ յետոյ տնօրինութիւն

Կ. ՊՈԼՍԷՆ ՔԻԻԶԻՒՔ—ԶԷՔՄԷՃԷ

ԹՈՒՆԱՀԱՄԱՐ ԿԱՌԱԽՄԲՈՑ

	0	4	2	6	8	10	12	14	16	18	20	22	24	26	28	30	32	34	36	38	40	60
	Առաւօտ												Իրիկուն									
	ժ.	ր.	ժ.	ր.	ժ.	ր.	ժ.	ր.	ժ.	ր.	ժ.	ր.	ժ.	ր.	ժ.	ր.	ժ.	ր.	ժ.	ր.	ժ.	ր.
Կ. Պոլիս	6	47	6	50	7	15	7	42	8	14	8	43	9	12	9	42	10	20	10	39	11	17
Գում-գաբու	6	28	7	...	7	27	7	53	8	25	8	54	9	23	9	53	10	34	10	53	11	32
Լէնի—գաբու	...	...	...	...	7	37	...	8	58		...	...	...	...	...	...	10	37	10	56	11	35
Տավուտ փաշա	...	...	...	...	8	...	...	...			...	...	...	...	...	...	10	42	11	1	11	40
Պանմթիա	...	...	...	...	8	6	...	9	4		...	...	...	...	...	...	10	46	11	4	11	43
Եէսի—գուլէ	6	37	7	10	7	41	8	12	8	33	9	10	9	31	10	1	10	58	...	...	11	58
Մադրիգիւղ	6	48	7	23	8	...	8	24	...	9	22		...	...	...	...	11	8	...	...	12	9
Ամ Պէնքանս	...		7	33	8	14	8	34	...	9	32		...	...	...	...	...	...	...	...	12	18
Քիւչիւք Զէք	...		...	...	8	25	...	...			...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...

ՔԻԻԶԻՒՔ—ԶԷՔՄԷՃԷԻԷՆ Կ. ՊՈԼԻՍ

ԹՈՒՆԱՀԱՄԱՐ ԿԱՌԱԽՄԲՈՑ

	3	5	7	9	11	13	15	17	19	21	23	25	27	29	31	33	35	37	39	61	63	1
	Առաւօտ												Իրիկուն									
	ժ.	ր.	ժ.	ր.	ժ.	ր.	ժ.	ր.	ժ.	ր.	ժ.	ր.	ժ.	ր.	ժ.	ր.	ժ.	ր.	ժ.	ր.	ժ.	ր.
Քիւչիւք Զէք	...	6	34	...	...	...	...	...	...	...	...	...	1	24	...	...	...	...	...	...	...	...
Ամ Պէնքանս	...	6	44	...	7	45	...	8	44	...	...	11	20	...	1	34	...	2	33	...	...	...
Մադրիգիւղ	6	...	6	55	7	24	7	57	...	8	55	...	9	49	...	11	31	...	1	45	...	2
Եէսի—գուլէ	6	43	7	...	8	7	37	8	41	8	38	9	9	9	37	10	2	10	42	11	12	11
Պանմթիա	6	47	7	12	7	41	8	45	8	42	9	13	9	41	...	10	46	11	16	11	48	12
Տավուտ փաշա	6	22	7	47	7	46		...	8	47	...		9	46	...	10	21	11	21	11	53	12
Լէնի—գաբու	6	25	7	20	7	49	8	21	8	50	9	19	9	49	...	10	24	11	24	11	56	1
Գում-գաբու	6	30	7	23	7	54	8	26	8	55	9	24	9	54	10	11	10	29	11	29	12	1
Կ. Պոլիս	6	39	7	34	8	3	8	35	9	4	9	33	10	3	10	20	10	38	11	38	12	10

Փոքր ծրարներն անխտիր կընդունուին ամեն կառախմբի մէջ, իսկ մեծ ծրարք Պոլսէն Մաքրի գիւղ կամ աւելի հեռի կայարանաց միջեւ բաղդ կառախմբոց միջեւ։ Ուրբաթ և կիրակի օրերն թիւ 20 կառախումբը կանգ պիտի առնու ի Յիւրիա։

պանողականը և Բառնէլեանը միացեալ կ'ընեն 340 Երեսփոխան։ Ուրեմն, եթէ Ազատականը իշխանութեան անցնին, չեն կրնար մեծամասնութիւն ունենալ Երեսփոխանութեան մէջ։ Եւ միւս կողմէ, Ազատականը և Բառնէլեանը միացեալ կ'ընեն 400 Երեսփոխան։ Ուրեմն, Լորտ Սալիսբրիի այժմեան նախարարութիւնը չի կրնար պաշտօն վարել։ Մինչեւ իսկ եթէ մաս մը Իռլանդացիք իւր կողմն յարին առաջաբար։ Այսպէս, ս'չ մէկ կուսակցութիւն բացարձակ մեծամասնութիւն չունենալով, նախարարութիւնը տեւական չլինիր, և հետեւապէս, քանի նախկին օրինակներու, հարկ կը ծագի նորէն ընտրութիւններ կատարելու, որպէս զի երկու կուսակցութեանց մին վճռական մեծամասնութիւն ստանայ միւսներուն վրայ։)

(Ծ. Խ. Ալեւելեան)

ԹՈՒՐՔԻԱ ԵՒ ԱՄԵՐԻԿԱ

Լոնտոն, 30 Նոյմ.

Նիւ Եորքէն կը հաղորդեն թէ, Բ. Դուռը խնդրած լինելով Միացեալ Նահանգաց հետ առեւտրական դաշնագիր մը կնքելու համար բանակցութիւնները վերսկսիլ, Կ. Պոլսոյ ամերիկեան դեսպան Պ. Գոբը առ այս հարկ եղած հրահանգներն ստացեր է։

Կ. Պոլսոյ ամերիկեան ընդհանուր հիւպատոս Պ. Հիբ պաշտօն ստացած է ձեռնարկել այդ բանակցութեանց, ընդունելութեամբ Պ. Գոբի։

Աթէնք, 30 Նոյմ.

Երեսփոխանաց ժողով. —Նախարարապետ Պ. Տէլիեանի այսօր վատահութեան քուէ առաջարկեց։

Պ. Թրիքուբիս յայտարարեց թէ ընդդիմադիր կուսակցութիւնը չպիտի փոխէ իւր ընթացքը։

Վատահութեան առաջարկը քուէարկուեցաւ 12ի դէմ 117 ձայնիւ։ Թրիքուբեանք ձեռնպահ մնացին։

Լոնտոն, Նոյեմբեր 30.

Բեգրսպուրկէն կը հեռագրեն առ Սպանդարդ թէ Աւստրիոյ դործողութիւնն ի նպաստ Սերպիոյ կատարուած էր Գերմանիոյ և Ռուսիոյ համահաճ հաւանութեամբ և թէ երից կայսերաց միջեւ համաձայնութիւնն ոչ մէկ կերպիւ խանգարուած է։

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

ԳԱԼԱԹԻՈՅ ՊՈՐՍԱ

Ղալաթիա, 20 Նոյեմբեր

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳՐՈՅ

3 տարի Լիմանայի վրայ պանքայի)		140 3/8
3 » » » (վճարելի)		110
3 » Բարլին » (պանքայի)		22 90
3 » » » (վճարելի)		22 97 1/2

ԸՆԹԱՑՔ ԱՐԺԹԹԳԹՈՅ

Օսմանեան Քոնսոլիտէ

	Դահեկան
Երեկ երեկոյ գոց. (Միաց. D. Սէրի Գ. Կ.	15 10
Գրաստին գոցուելէն վերջը »	15 10
Բէյրայի մէջ	— —
Առաւօտուն բացուեցաւ »	15 7
Բարձրագոյն գին »	15 11
Նուազագոյն »	15 7
Կէս օրին	15 11
Փոխառութիւն 1858)	26 20
» 1862)	
» 1860)	
» 1863) B.	15 10
» 1872)	
» 1865)	
» 1869) C.	15 6
» 1873)	

Իւնիֆիէ Եգիպտական

Երեկ երեկոյ գոցուեցաւ	71
Այս առաւօտ բացուեցաւ Գ. Կ.	70 35
Կէս օրին	70 35

ԲԱԺԻՆԵՏՈՒՄՈՒԹ

Սօսիէթէ ժէնէրալ	Գ. Կ. Անգ.Լ.	3 15
Քրէտի ժէնէրալ	» » Օտ. »	6 5
Գանք տը Գոնս	» » » »	3 25
Սօս. Շանմէ է վլէօր	» » » »	3 15
Թրամուէյ	» » »	285
Բուժիկի երկաթուղի	Ֆր.	35
Օսպիկոսքոն տը Բրիորիթէ	»	—
Բասմենթուլիք Լաւրիօմի	»	50

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

Լոնտոն, 1 Դեկտեմբեր, ժամ 5 վայր. 15 երեկոյ

Անգլ. քոնսոլիտ	99 3/8
Օտտ. » Օրերի Դ. բացուեցաւ	14 1/8
» » » գոցուեցաւ	14 1/16
» » » Ա.	27
» » » Բ.	15 3/4
» » » Գ.	14 1/8
Օթման 1871	67 1/4
Փոխառութիւն 1877	79 1/2
Գանք Օթման	9 7/8
Ռուսական փոխառ. 1873	93 5/8
Գիպտական միացեալ (իւնիֆիէ)	64 5/8
» սանմեն. (բրիվիլէժիէ)	87 1/8
Ֆորտ Նանիէ	64 3/4
Ֆոմենիալ (փոխառ. Բոչիլա)	86 3/4
Հունգարական զարատարութիւն 4%	— —
Փոխանակութիւն Բարիզի վրայ	25 374
Վիէննա, 1 Դեկտեմբեր, ժամ 4 երեկոյ	
Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	125 80
Օսմանեան երկաթուղի	18
Բարիզ, 1 Դեկտեմբեր, ժամ 3 վայր. 45 երեկոյ	
Ֆրանսական Ռանթ 4 1/2 %	108 25
» » 3 %	80 20
Օսմանեան քոնսոլիտ Սերի Դ. բացուեցաւ	14 47 1/2
» » » գոցուեցաւ	14 42 1/2
» » Սերի Բ.	15 50
» » Գ.	14 10
Օսմանեան երկաթուղի	35 50
» Բէտիի բաժնեթուղթք	442 50
Գանք Օթման	496 25
Գրեթի Լիոնէ	525
» Ֆոնսիէ	1325
Բաժնեմասն Լիոնի	1240
Սուէզի ջրանցք	2080
Ռուսական 5% 1877ի	101
Իտալական Ռանթ	96 40
Եգիպտական միացեալ	324 3 1/2
Սպանիական (արտաքին)	52
Բրէտրիթէ Թիւրք	352 50
5% Հելլենական	287 50
Զէր Լոնտոնի վրայ	25 20

ԲԱՐԻԶ ԲԹԻԹ ՊՈՒՐՍ

Բարիզ, 1 Դեկտեմբեր, ժ. 10 վ. 30 երեկոյ

Ֆրանսական Ռանթ 4 1/2 %	108 30
Օսմանեան քոնսոլիտ Սերի Դ	14 7 1/2
Եգիպտական	324 37 1/2

ԳԱՒԱՌԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԱՐԵՒԵԼՔԻ ԹԵՂԱԿՑՈՒԹԻՒՆՆԵՐԷ ՔԱՂՈՒԱԾ

ԽԱՐԲԵՐԴ

Հոկտեմբեր 30. — Վանայ ռուսական հիւպատոս՝ Պ. Դուլիպէկ (բարեկամը Տօնտուքօֆ-Կորսաքովի) և նորա օգնական ընկեր հայազգի Պ. Նիկողոս Կուսիկիօֆ Բալու, Բիդլի և Բերբիի կողմերը պտոյտներ ընելով հոս եկան և շաբաթ մը հիւր մնացին Պարսկական հիւպատոս Գրիգոր պէյ Վարդանեանի տունը, ուր ոմանց ռուսահպատակ անձանց վիճակն և նոցա այլ և այլ խնդիրները լսելով, կարգադրելով՝ մեկնեցան ասկէ Երիզայի ճանբով ի Տրապիզոն։

Այցելութեան գնացին Միսիոնարաց գօլէճը և Տօքթոր Ե. Էֆէնտիի տունը, զորմէ լսած էին թէ եզակի ճարտարութեամբ կարող է քար հանել այդ ախտին ենթակայ եղող հիւանդներէն։ Կը տեսնեն հոն 100է աւելի քարեր ամենքն ալ մարդու մարմնէն վեր առնուած և խոշոր ոմանք հաւկիթի մեծութեամբ։ Տօքթորը գովուեր է։

—Ճգնաւորեան սրբազան յանկարծի է դեռ նոյն հիւանդութեամբ, զոր գրեցինք նախորդով։ լբեալ վիճակ մը ունի Նորին Սրբազնութիւն, փոյթ ընող չերուիր այդ վիճակին ծանրութիւնը թեթեւցնելու բարի խորհրդով։ Սրբազանը կ'սպասէր ընդունել դումարն 120 ոսկւոյ ի ծախս ճանապարհի և ի պէտս զոր որոշած էին տալ ոմանք հանգանակութեամբ կամ եկեղեցեաց ամուսիններէ։ Տակաւին որոշում կը մնայ բանը։

Դեր. Ճգնաւորեան Սրբազան հոկ. 23 թիւ պաշտօնական գրով մը ամենայարմար նկատած պատճառներով փոխառաջնորդ կը կարգէ զՊետրոս վարդապետ Բագրատունի. վերջնոյս կողմէ այս պաշտօնին յանձնառութիւնը կամ յայսմ տեղացւոյն իսկ կամքն ու հաւանութիւնը խնդիր կը մնան առ ժամս, զորմէ եթէ գաղտիար պահանջուի մեզմէ, կ'ըսենք թէ Պետրոս վարդապետ ուր ուրեմն Խարբերդի առաջնորդն է։

ԱՅԻՕՆ-ԴԱՐԱՀԻՍԱՐ

Նոյեմբեր 9.—Զարմանօք տեղեկացանք թէ Ս. Առաջնորդ Հայրը Կուսինա մեկնած է. այս յանկարծակի մեկնման միակ պատճառն է ոչ թէ ազգային կարեւոր խնդիր մը... այլ հարուստ անձի մը պակի արարողութիւնը, զոր անձամբ կատարել խոստացած է եղեր...։

—Իբրեւ ազգային կարուած և ազգային դպրոցին օգտին համար բաղնիք մը կառուցանելու նպատակաւ յանձնաժողովի մը կազմուած ըլլալն արդէն ծանուցած ենք, գովութեամբ խօսելով իւր առաջին եռանդեան և գործունէութեան մասին։ Իսկ արդ, ինչպէս մեր ամէն գործոց մէջ, այդ նախկին եռանդ խպտա մարած կ'երեւի, և նոյն նպատակին հասնելու համար ո՛և է ջանք չտեսնուիր յանձնաժողովոյ անդամոց կողմէ, յորոց սակայն մեծագոյնս կ'ակնկալուէր։

—Պրուսայէն եկած հրամանի մը վրայ տեղական կառավարութեան յանձնարարութեամբ Հայ վարժարանաց վիճակագիրը պատրաստուեցաւ այս օրերս։ Ըստ նոյն վիճակագրի ութ արական վարժարաններ ունինք չուրջ հինգ հարիւր աշակերտօք և չորս ալ աղջկանց վարժարանք հարիւր աշակերտուհեօք։ Այս թիւերը բաւական պերճախօս են տեղւոյս կրթական վիճակին վրայ գաղափար մը տալու համար։ Գարահիսարի ազգայինք հազար և թերեւս աւելի տուն կը հաշուին, և միայն հինգ վեց հարիւր ուսանողք կան, դպրոցական յարկին տակ. իսկ դպրոցէ զուրկ կը դտնուին շատ աւելի թուով մանկտի որք անգործ կը թափառուին կամ 10-15 տարեկան հասակնուն մէջ իրենց ծնողաց աշակցելու գերազանց պատճառաւ յուսախտս կ'սպասուին թանկագին ժամանակին։ Իսկ աղջիանց դաստիարակութիւնն բոլորովին բարձի թողի եղած է։ Եւ եթէ հազար տունէն հարիւր աղջկունք կը յաճախեն դպրոց՝ նոցա դպրոցական վիճակն ալ պէտք չէ կանոնաւոր և գոհացուցիչ բան մ'ենթադրել։

—Թալեա Թապուրի կոչուած գունդն ալ մեկնեցաւ անցեալ շաբթու. ինչպէս յայտնի է սա պահեստի վերջին գունդն է և այժմ քաղաքապահ գունդը միայն կը մնայ։ Այս անգամ եւս իբրեւ 200 ուղեւորք փոխանորդներ վարձեր են։ Պահեստի զօրաց գունդերն ի դէն կոչելու մասին զինուորական իշխանութեանց գործունէութիւնը նշանակելի է։

—Ռէժիի տեղւոյս գործառնութեանց յանձնառու Պլիմէնֆէլտ անուն ընկերութիւնն, որոյ մէկ գլխաւոր ճիւղն է Լիզմիր, այս օրերս քնինչ մը լղած է առ իւր ներկայացուցիչն Ա. զաբէկեան էֆ., իրաց վիճակին տեղեկանալու համար։ Քննիչ Նաում էֆ. գոհ մնացած է իւր քննութիւններէն և քիչ օրէն կը մեկնի չարաւնակելու իւր պաշտօնն յայլ և այլ կողմանց։

—Օր ըստ օրէ աւելի կը սաստկանայ կոկորդի հիւանդութիւնն որով կը վարակին գրեթէ բոլոր մանկունք։ Փաղացաւի մէկ տեսակն է այդ որ կը կոչուի արաբերէն բառով Դիֆթերիտ։ բարերաղդաբար անվտանգ և դարմանելի է։ Ամէն կողմէ գոհութեամբ կը յիշատակուի քաղաքապետութեան բժիշկ Տօքթ. Մէհմէտ էֆէնտիի հոգածու ջանքը, որ, գրեթէ համաճարակ այս հիւանդութեան միջոցին մանաւանդ, անխնայ կը ջանբէ իւր խընամքը ամենուն։ Դիտելի է թէ այսպիսի կարեւոր քաղաքի մը մէջ մէկ բժիշկ միայն կայ արժանի վստահութեան։ Քաղաքին ընդարձակութեանը և բազմամարդութեանը նայելով աւելի թուով բժշկաց պէտք կայ յոգուտ հանրային առողջութեան։

ԱԼԱՇԿԵՐՏ

Նոյեմբեր 1.— Օդերը՝ խիստ ցուրտ են յԱլաշկերտ. տակաւին բաւական ցորեն կայ գետինն։ Խիստ հրամաններ եկած են՝ տասանորդական տուրքերն չուտ մը հաւաքելու։ Երէկ բաւական ձիւն տեղաց, այսօր օդը պայծառ է. դաշտի ձիւնն հալեցաւ, բայց լեռներնն կը մնայ։

—Անցեալ օգոստոսի վերջին երկաթեայ երկանիւ հեծած մի Եւրոպացի բոլորովին միայնակ գնաց դէպ ի Պարսկաստան. սորա մի ընկերոջ ալ երասխի ափունքէն կարաւանի ճամբով Ղարս գնալն խմացանք. տակաւին ասոնց նկատմամբ ստոյգ տեղեկութիւն մը չկայ։

ԹՂԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆՔ

«ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի

ՎԵՀԱՓԱՌ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻ ՄՈՒՏՔՆ ՑԷՋՄԻԱԾԻՆ

ՄԵՐ ՄԱՍՆԱՒՈՐ ԹՂԹԱԿՑԷՆ

85 հոկտ. 31 Էջմիածին

Երեքշաբթի առաւօտեան 11 ժամին նահանգապետի հետ իւր տեսակցութիւնը վերջացնելուց յետոյ, Վեհ. Մակար Սրբազան թողեց Երեւանը և ուղեւորեցաւ դէպի Ս. Էջմիածին։ Վեհ. Մակարին հետեւողները սակաւաթիւ էին, Սուքիաս եպիսկոպոս, Յովսէփ եպիսկոպոս, Սաղմոսական եպիսկոպոսը, Սուրբեանեան Սրբազանը, կառավարութեան ներկայացուցիչ Ամիրդանեան, Սինոդի Պրոկուրոր Տէր-Յովսէփեան, Երեւանի ոստիկանապետը, Երեւանի քաղաքագլուխը և մի քանի ոստիկանական ատենեակներ։ Գնացքի առաջեւից ընթանում էին տասն ձիաւոր զինուորներ։ Նոցա յետեւից գնում էին ձիաւոր քահանաներ. երկու ձիաւոր վարդապետներ կրում էին խաչը և գաւազանը. ապա բառնձի կառքի մէջ՝ շաթիրներով Վեհ. Մակարը, և դրանից յետոյ յիշեալ անձինքը կառքերով։ — Ոչ պաշտօնական անձն միայն ես էի։ Զեմ կարող չ'խոստովանիլ որ Երեւանից մինչեւ Էջմիածին, այս երկու ժամայ ճանապարհորդութիւնը իմ սրտի վրայ այսպիսի ծանր տպաւորութիւններ արաւ, որ ես երբէք իմ կեանքի մէջ չեմ կարող մոռանալ։ Մեր դիմացը ալեզարդ Մասիսը կարծես դառն հայեացքով տիրում էր այս բոլորի։ Նորա տեսքը զարթեցրեց կրկին իմ մէջ հայ պատմութեան բոլոր էութիւնը, հայ կեանքի ներքին ինչութիւնը և մեր նոյն կեանքի այժմեան դիրքը...։ Մերուանին Մասիս կարծես ասում էր. «Ողբերգի մարդիկ, մի խաբուէք մեծ յոյսերով, և դուք իմ որդիք մի յուսահատուէք. կ'գան և կ'անցնեն շատ անձինք, բայց իմ որդիքը կը մնան ինձ հետ և կարին մինչեւ»։ — Ճանապարհին պատահում էին գիւղացիք և գեղջկուհիք, որոնք լռութեամբ և զարմացմամբ նայում էին սլացող կառքերին։ Անցանք ճանապարհի կէսը եւ հասանք ճանապարհի վրայ գտնուող Փարաքար գիւղը։ — Կարգադրած էր որ ժողովուրդը հանդիպէր Վեհ. Մակարին։ Գնացքը երկու բոպէի չափ կանգ առաւ։ Փակած ուսումնարանի ճակատին կպցրած կարմիր մահուտի վրայ երեւում էր «Մ» տառը։ Ճանապարհի վերայդրած էր մի սեղան, վերան ցանած ծաղիկ. երկու քահանայ շուրջառներով մի խումբ մարդոց հետ դիմաւորեցին Վեհ. Մակարին։ Վեհ. Մակարը օրհնեց։ Այդտեղ Երեւանի քաղաքագլուխը և ոստիկանապետը հրաժեշտի ողջոյն տուին Վեհ. Մակարին։ Գնացքը շարժուեցաւ։ Երեւանի և Էջմիածնի գաւառների սահմանի վերայ ընդ առաջ ելաւ Էջմիածնի գաւառապետ Խան-Աղեան, իւր կարգադրութեամբ հաւաքուած մի խումբ Քուրդ, Թուրք և Հայ ձիաւորներով։ Սովորական ողջոյնը տալուց հետոյ՝ գնացքը դէպի առաջ շարժուեցաւ։ Ամէն տեղ հանդարտութիւն էր տիրապետում։

Արդէն մի փոքր առաջ՝ Նահանգապետի կողմից ընդ առաջ եկած Պրոկուրոր Տէր Յովսէփեանը Էջմիածին դնացել և յայտնել էր Վեհ. Մակարի մուտքը։ — Գնացքը հասաւ վերջապէս Վաղարշապատ և Գէորգեան Ճեմարանի առաջի հրապարակում կանգ առաւ։ Այստեղ հաւաքած էր ժողովուրդը։ Այստեղ դիմաւորեց միաբանութիւնը Ս. Էջմիածնի։ Սինոդի անդամ Մեսրոպը եպիսկոպոսը և Ղարսի Առաջնորդ Աղաւանեան զգեստաւորուած էին։ Երբ Վեհ. Մակարը իջաւ կառքից՝ զանազանկողմից «ուրրա» լսուեցաւ։ — Սովորական աղօթքը ասելուց յետոյ, ձեռքը առնելով Խաչը Վեհ. Մակարը մտաւ ամենամեծ տաճարը, որ տանում էին չորս հոգեւորականք։ Գնացքը բացին Ճեմարանի աշակերտք իրանց ուսուցիչներով։ Ապա հետեւում էր Միաբանութիւնը երգասացութեամբ. երկու վարդապետ խնկարկում էին. երկու սարկաւագ տանում էին Վեհափառի առաջից Կաթողիկոսական քօղը։ Վեհ. Մակարին թեւակցում էին աջ կողմից Սուքիաս եպիսկոպոս, ձախ կողմից Սուրբենեան Սրբազան, և յետոյ Յովսէփ և Սաղմոսական եպիսկոպոսները։ — Գնացքը անցաւ հասարակական պարտիզի միջով։ Հաւաքուած ժողովուրդը նայում էր։ Մի փոքր մոտիկ վանքի պարսպին, ճանապարհին ցանած էր ծաղիկ։ — Գնացքը անցաւ վանքի մեծ դարպասից, որտեղ զինուորները արդիւնքեցին ամբոխին ներս մտնել Էջմիածնի բակը։ Մի քանի րոպէից յետոյ գնացքը մտնեցաւ Տաճարին։ Տաճար մտնելով Վեհ. Մակար, իջման տեղի առաջ ծունր եղաւ և աղօթեց։ Դրանից յետոյ Վեհ. Մակարը բազմեց և ընդհանուր լռութեան մէջ լսուեցաւ Երեմիա եպիսկոպոսի բարակ ձայնը, որը դարձաւ դէպի Վեհ. Մակարը հետեւեալ բանախօսութեամբ, աշխարհիկ լեզուով.—«Վեհափառ Տէր, ուրախ հոգւով և սրտով շնորհաւորել Ձեր մուտքը ի Ս. Էջմիածին իմ և միաբանութեան կողմից։ Վերջապէս Հայկական Մայր Աթոռի սև քօղը բարձուեցաւ, և Ս. Լուսաւորչի գահը գտաւ իւր արժանաւոր գահակալին Ձեր անձնաւորութեան մէջ։ Մենք ամենքս համոզուած ենք, որ Ձեր օրով և Ձեր ձեռքով պիտի առաջ գնան մեր շատ գործերը. պիտի արժանանայ իւր կոչման հոգեւորականութիւնը, պիտի յարգելի դիրք ստանայ Էջմիածնի միաբանութիւնը, որ Ձեր Վեհափառութեան վերայ մեծ յոյսեր ունի։ Օրհնեցէք, Վեհափառ Տէր, ռուսաց Օգոստափառ Կայսեր թանկագին կեանքը, որ Ձեզ հաստատեց Կաթողիկոսական գահի վերայ. բարեմաղթեցէք ռուսաց Կայսրութեան հաստատութիւնն, որի հզոր արժանի իշխանութեան ներքոյ ապրում ենք խաղաղ և երկար էլ պիտի ապրինք։ Օրհնեցէք ինձ և իմ եղբայրակից Միաբանութեանս. օրհնեցէք և այստեղ խմբուած ժողովրդականներին»։ — Դրանից յետոյ Վեհ. Մակարը հարկաւոր օրհնութիւնը տալով ասաց հետեւեալը. «Ամենայն օրէնք ի Սիոնէ ելցէն։ մեր Սիոնը մեր Էջմիածինն է։ Հայ ժողովուրդը իւր յոյսը դրել է Մայր Աթոռի վերայ, և այս պատճառով կոչուած է Էջմիածնի Սիոնի հետ սերտ կապերով։ Ես պիտի աշխատիմ որ Էջմիածինը լինի առաջնորդ ժողովրդեան համար։ Հայ ժողովրդեան դաստիարակութիւնը Էջմիածնից պիտի լինի։ Հոգեւորականութեան վերայ մեծ պարտք կայ իրան պատրաստելու և զեկավարելու ժողովրդեան, քարոզելու և ճանապարհ ցոյց տալու ժողովրդեան»։ — Զգէտք է զարմանալ որ Վեհ. Մակարը կարճ խօսաց, անկասկած յոգնութեան պատճառով։ — Սակայն ի դէպ յիշեմ, որ Վեհափառը Կիլիկիէից սկսած ամէն նշանաւոր տեղերում խօսացել է. պարզ է որ այդ խօսքացածից պարզ կ'երեւի Վեհ. Կաթողիկոսի ուղղութիւնը և բռնելիք ընթացքը, ինչպէս սովորութիւն էր և հանգուցեալ Մատթէոս և Գէորգ Կաթողիկոսները։ Ես իրանց ճանապարհորդութեան մէջ յայտնել էին իրանց ուղղութիւնը և անելիքը։

Դրանից յետոյ Վեհ. Մակարը դուրս եկաւ և ուղղուեցաւ դէպի Վեհարան։ Գընացքի երկու կողմը փակում էին Ճեմարանի աշակերտները վանքի դռներից սկսած մինչեւ Վեհարանի դուռը. երգեցիկ խումբը Ճեմարանի, երգում էր։ Վեհարանի սանդուղների վրայ Վեհ. Մակարը դարձաւ խաչանիքեց և մտաւ Վեհարանը։ Վերջապէս երկար ճանապարհորդութիւնից յետոյ Վեհ. Մակար կարողացաւ մուտք գործել իւր նստատեղը։ Եպիսկոպոսունք և կառավարչական պաշտօնեայք ներկայացան Վեհափառին, դրանից յետոյ Վեհափառն առանձնացաւ հանգստանալու։ Ամենայն ինչ ընկաւ իւր առաջին դրութեան մէջ թէ՛ վանքում և Վաղարշապատում, աստիճանաւորներին առանձին ճաշ տրուեցաւ։ Դոցանից մի քանիսն, որոնք հեռու տեղից ուղեկցել էին Վեհափառին, արժանացան ստանալու ընծայներ, ոսկի ժամացոյց։ Ժամը 2 1/2 սկսած էր ամէն տեղ տիրապետել սովորական դրութիւնը։ Վանքի բակի մէջ երեւացող կանթեղները գուչկում էին որ երեկոյեան ճրագալոյց պիտի լինի վանքի բակում։ Տաճարի կողքին եղաւ հրախաղութիւն։ Երեկոյեան գնացի վանքը, ժամը ութն էր, բակը լուսաւորուած էր, Ճեմարանի աշակերտները կանգնած Վեհարանի մօտ երգում են, բակի մէջ երեւում էր արանց և կանանց մի հսկայ բազմութիւն։ Ժամը ինն հրախաղութիւնն սկսուեցաւ և հեշտասէր նիւթերի արձակած թնդիւնները բաւականին ուրախութիւն պատճառեցին ներկայ եղողներին, որոնք քաջուեցան իրենց տուները, հենց որ վերջացաւ այս տեսարանը։ — Ես պտտում էի ամէն կողմ։ — Ամէնքն զբաղած էին միմեանց նայելով։ Զարմանալի տեսարան էր...։ Անցայ վեհարանի արեւմտեան բակը, որտեղից պարզ երեւում է Վեհարանի առաջին դահլիճը։ Եաղլիքը լուսաւորուած էր։ Այն տեղ երեւում էր երբեմն երբեմն Վեհ. Մակարը։ Ուրախալի էր որ Վեհարանի մէջ ճրագներ էին վառվում. ուրախալի էր որ շուտ շուտ բացվում էին Վեհարանի դռները և ներս ու դուրս անող Սուքիաս եպիսկոպոսը, Ներսէս Սրբազանը, Մամբրէ վարդապետը կեանք էին տալիս երկար ժամանակ մութ դուռ ստեղծած քարերին, այդ քարերին, որոց վերայով անցել են ինկելի, պաշտելի և անմահ անձինք։ Ժողովուրդը դալիս նայում և անցնում էր։ Այդպէս եկան գնացին, գնացին եկան։ Վանքի գլխաւոր գմբէթի ծայրին վառվում էին լուսաւոր լապտերներ...։ Տաճարի հոյակապ և քանդակագործ զանգակատան ճակատին փայլում էր հետեւեալը «ԿԵՑՑԷ ՄԱԿԱՐ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ ամենայն Հայոց»։ Նոյն զանգակատան ճակատակողմը գրած էր՝ «Ցայսօր պահեաց հայեցեալ» իսկ աջակողմեան՝ «Այս է քաջաւ յԵր»։ — Ժողովուրդը նայում էր։ Ժամը 9 կէսին ժողովուրդը սկսեց ցրուիլ հրախաղութեան վերջանալուց յետոյ։ Ճեմարանի աշակերտներն էլ Տաճարի դռան մօտ աղօթելուց յետոյ գնացին Ճեմարան։ Դրանից յետոյ կրկին տիրապետեց խորին լռութիւն։ Միաբանք քաշուեցան իրենց խցերը։ Մի քանի խցերի մէջ միայն սովորական կերպը չէր պահպանուած...։ Անցաւ գիշերը խաղաղ։ — Միւս օրը Վեհափառն յայտնեց որ ոչինչ ընդունելութիւն չպիտի լինի, և ինքը պիտի հանգստանայ։ Այդ օրը, շաբաթի հոկտեմբերի 30-ին ամէն տեղ սովորական դրութեան մէջ էր, միայն Ճեմարանում ուսում չկար։ Միաբանութեան մէջ շատերը իրանց ապագայի մասին են մտածում։

....Այսօր, հոկտեմբերի 31 ին Վեհ. Մակար ընդունելութեան իրաւունք տուաւ։ Ներսէս եպիսկոպոսը, Սուքիաս եպիսկոպոսը և Մամբրէ վարդապետը յայտարարեցին այդ բանը։ — Առաւօտեան ժամը ութին, միաբանութիւնը, բաւականին կոկիկ հագնուած մեծ մասամբ, Ճեմարանի աշակերտները և ուսուցիչները, և ժողովրդից ցանկացողները հաւաքուեցան Վեհարանի արեւմտեան կողմի բակը։ Փոքր ժամանակից յետոյ բաց պատուհանի մօտ երեւաց Վեհափառն։ — Ամէնքը լռութեամբ նայում էին։ Կատարուեցաւ սովորական մաղթանքը։ Միաբանութեան կողմից ճառեր կարդացին «Արարատ» Խմբագրող Ցուսիկ վարդապետը և Նիկողայոս սարկաւագը. իսկ Ճեմարանի կողմից ճառ կարդաց հայկաբանութեան դասատու Պ. Մ. Պալեան։ Բոլորը գրաբառ լեզուով էր։ Բուցէ ընթերցողի մէջ մի վայրկեանի համար ցանկութիւն առաջ դայ կարդալու այդ ճառերը, որով Միաբանութիւնը և Ճեմարանը, հոգեւորականութիւնը և ուսման տաճարը, դիմեցին Վեհափառին։ Բայց ներեցէք որ այդ ճառերը ես ձեզ չեմ ուղարկում, թէեւ նոցա օրինակները ինձ զրկել են և այս բոպէիս սեղանիս վերայ դրած է։ Եթէ բացի բառերից, խրթին ոճերից այդ գրուածքների մէջ մի միտք լիներ, ես ինձ պարտաւոր կը համարէի լիութիւն տալ ընթերցողների վայրկենական ցանկութեան, Դորանից յետոյ փակուեցաւ բաց պատուհանը և հրաւիրուեցան համբուրելու Վեհ. Մակարի աջը։ Առաջ ներկայացաւ Միաբանութիւնը։ Սովորական արարողութիւնը կատարելուց յետոյ Վեհ. Մակարը ասաց Միաբանութեան հետեւեալը. «Երբ Պօղոս առաքեալը գնում էր Երուսաղէմ, ճանապարհին նորան ասում էին, որ նա Երուսաղէմ մեծ դժուարութիւնների կը հանդիպի, բայց առաքեալը գնաց։ Նոյնը ինձ զանազան մտքով, զանազան նպատակով շատ տեղ ասում էին, բայց ես ամէն տեղ պատասխանում էի,— ճանաչեմ զիմն, և ճանաչիմ յիսոցն։ — Ես ձեզ բոլորիդ էլ լաւ եմ ճանաչում և գիտեմ թէ ի՞նչ էք ուզում և ի՞նչ էք ասում, ես կը կատարեմ ձեր ցանկութիւնները. միայն ունեցէք բարեկրօնութեան և աստուածպաշտութեան ձգտումներ։ Ես ձեզ շատ բան ունիմ ասելու. սակայն այսօր ժամանակ չունիմ. ուրիշ ժամանակ երկար կը խօսիմ. մնաք բարեաւ։ — Յետոյ ընդունեց Ճեմարանական խմբին և աշակերտներին, և ասաց աշակերտներին. «Ազգային դպրոցները փակուելուց յետոյ, ինչպէս տեսնում էք, աշակերտները դատարկ չմնում են։ Ուրեմն տեսէք, թէ որքան բաղդաւոր էք դուք, որ այսպիսի ժամանակ առանց արգելքի ուսանում էք, աշխատեցէք որ զուր չ'անցնին ձեր վերայ դործ դրած աշխատանքները։» Դառնալով վարժապետներին ասաց համբերա նոյնը ինչ որ ասաց Երեւանի թեմական դպրոցի վարժապետներին. «Ես ծանօթ չեմ լաւ կերպով Ճեմարանի արտաքինին և ներքինին, ասաց Վեհ. Մակարը, բայց յոյս ունիմ որ բարեխղութեամբ կատարել էք և կը կատարէք ձեր պարտաւորութիւնները, և որ ամէն բան լաւ կը լինի. Տէր ընդ ձեզ»։ — Ապա ներկայացան ժողովրդականք, գլխաւորապէս Վաղարշապատցիք. — «Անցեալ տարի, երբ հեռանում էի Էջմիածնից, ասաց Վեհափառը, չատերը ձեզանից տարտընջալով ասում էին լաւ է որ գնում է, մի տարի է այստեղ է, ինչ արեց, որ էլի մնար ինչ անէր։ Ես այդ բանի վրայ երկար մտածեցի վերջապէս և եկայ այն եզրակացութեան, որ դորա պատճառը ձեր քանի մի ցանկութիւնների չ'կատարելն է. այժմ ես կաթողիկոս եմ։ Ձեզանից ո՞վ է մի բան խնդրել, որ չեմ կատարել, կամ ո՞վ ինչ է եղել հարկաւոր որ զլացել եմ յայտնում եմ ձեզ, որ գուցէ այսուհետեւ էլ տրտնջալու լինիք, բայց ես զգայանում եմ տրտունջ ասելուս։ Որ եւ իցէ բան եղած ժամանակ միասին խորհեցէք և ինձ յայտնեցէք, կը կարողանամ կը կատարեմ, չեմ կարողանալ չեմ կատարել, ուրեմն գնաք բարեաւ»։ Ժողովրդի դուրս գալուց յետոյ, ամենքն էլ հեռացան։ Կրկին տիրապետեց լռութիւն և սովորական դրութիւնը։ Անցան այսպիսով սովորական անելիքները։ Հերթական ծանր հարցերի խառնակ դրութիւնը խօսացնել է տալիս ամէնքին։ — Շուտով կը լինի և օ. ծուսն։

ԱՌԱՋՆՈՐԴ

ԸՆԹԵՐՑԱՆՈՒԹԵԱՆ

ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԼԵԶՈՒԻ

Առանց դասատուի երկու օրէն սառանալի

Գրեց

Մ. ԱԲԻՍԵԱՆ

Կը ծախուի ամէն Հայ դրավաճառաց և ջրավաճառ Պօղոս և Յակոբ աղայից քով. ի գին 100 փարայ։

ԱԶԴ

ԸՆՏԻՐ ԳՐԵՒՆ

Ի ԳՐԱՏՈՒՆ ՊԱՅՊԸԼ, ՀԱՌՈՒՉԻ

Յաստանդինուպոլսի Ճշմարիտ Գիտութեամբ, որ է, Քննութիւն «Մեխանի Վրայ» անուն գրքոյկն, ուղղեալ առ ուսումնասէր և ողջամիտ Հայ երիտասարդս։

Ապացոյց Ճշմարտութեան, ամէն մարդու կարեւոր նիւթոց վրայ։

Ասոնցմէ զատ, նոյն դրատան մէջ կը գտնուին այլ ընտիր գրքեանք.

Բնական Աշխ. (պատկեր)	25
Մտաւոր Փիլիսոփ.	25
Մարդակազմութիւն	6
Բարոյական Դիտ.	4
Քերականութիւն Անգլ.	12
Երկրաչափութիւն	10
Թուաբանութիւն գր.	9
Թուաբանութիւն մտաւոր	5
Բնակ. Ատաւածաբանութիւն (Տճկ.)	3 1/2

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍԿԷՐԻ

Գուտուստա պուլուման առաքիլի Շահանէ իշիւն մէվզրի միւնագատատ օլան էրզագը միւթէնէվիյէէն կիւշթին պէհէր գըյէսի իքի եւրդ երիմի իքի—սատէնին տէօրթ եւրդ օթուզ

մական տուգանք պահանջէ։ Աւստրիա թող չպիտի տայ որ Պուլկարիա սոյն-պիսի պահանջումներ յարուցանէ։ Իշխանն անչուշտ ձեռք պիտի բերէ Պուլկարիոյ և Արև. Ռումէլիի միութիւնը. դէթ Աւստրիա այդ բանին չպիտի հակառակի։ Յայտնի չէ սակայն թէ Ռուսիա պիտի հաւանի Միութեան Ալէքսանդր Իշխանին ներքեւ։

— Սերպիոյ հողին վրայ գտնուող պուլկար զօրաց թիւը կը հաշուի 50—60,000 հոգի։

— Սերպիա մեծ ճիգեր կը թափէ վերակազմելու զէր բանակ, այնպէս համար դրուած ամեն պայմանները զինու զօրութեամբ մերժելու կարող լինի։ Միլան Թագաւորին բանակին մէկ հինգերորդ մասն արդէն սպանուած, վիրաւորած կամ հիւանդացած է. բայց Բ. կարգի պահեստներն ամբողջովին կոչելով, Թագաւորն 80,000 զօրք պիտի ունենայ եղեր։

— Սերպ ժողովրդեան մէջ զայրոյթը սաստկացեր է այն լրոյ վրայ թէ Միլան Թագաւորը նուաստօրէն նահանջելէ յետոյ առաջին եղած է զինադադար խնդրող։ Սերպ ժողովուրդը թէեւ իսկզբան պատերազմի փափաք չուներ, բայց Պուլկարաց սերպական հողէ վտարմանն համար պատերազմի շարունակման կողմն է եղեր։

— Պոնա-Հէրսէք աւստրիական նոր զօրք զրկուած լինելը Ռիւդէր կը հաստատէ։

— Աւստրիա որոշած է զինու զօրութեամբ Սերպիոյ օգնութեան հասնիլ, եթէ Պուլկարք չատ նեղեն զայն։ Ռուսիա եւս Պուլկարաց վրայ իւր ազդեցութիւնը վերականգնելու համար որոշած է Պուլկարիոյ օգնութեան հասնիլ, եթէ անիրաւութիւն լինի պուլկար ժողովրդեան։ Շատ ուշադրութիւն գրաւող իրողութիւն մէ թէ, Աւստրիա, Ալէքսանդր Իշխանին դէմ աւստրիական զօրք զրկելու սպառնալօք միայն յաջողած է Իշխանը պարտաւորել զինադադար մ'ընդունելու։ Վիէննայի կառավարութիւնն, իւր վերջնագրոյն առաւելագոյն ոյժ տալու համար, Ալէքսանդր Իշխանին հաղորդուելէն առաջ հրատարակել տուած է իւր այդ որոշումն։

— Փիլիպէ Ռիւդէր կը հեռագրէ թէ, «պուլկարական Սահմանադրութեան համեմատ հարաւային Պուլկարիոյ (Արեւելեան Ռումէլի) բանակին ընդհանուր հրամանատարն հրամանագիր մը հանեց, որով կը յայտարարէ թէ ամեն ազգէ զինուորք պիտի գրուին, բայց թուրք և յոյն զինուորք պահեստի զօրաց մէջ ծառայելու պարտաւորութենէն ազատ են։» — Ռումէլիի բնակիչք երկար հեռագիր մը ղրկելով Իշխանին, խնդրած են չարունակել պատերազմն, և յայտարարած են թէ ամեն զոհողութիւն յանձն կ'առնուն։

— Ալէքսանդր Իշխանին բանակին մէջ քաջապէս կռուող են մինչեւ 12,000 Ռումէլիցի կամաւորք, Ռումէլիի կանոնաւոր զօրքէն զատ։ Ռումէլիցիք դայս իրողութիւն կը համարին եղեր «արեամբ նուիրագործումն» իրենց միութեան ընդ Պուլկարիոյ։

ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆՔ Յ'ԱՆԳԼԻԱ

ՀԱՎԱՍ երէկ հետեւեալ հեռագիրքն հաղորդեց մեզ.

«ԼՈՆՏՈՆ, 2 դեկտ. չորեքշաբթի առաւօտ.

«Ընդհանուր ընտրութեանց մինչեւ ցայժմ ծանուցեալ արդիւնքն են հետեւեալք.

Ազատական,	199	Երեսփոխանք
Պահպանողական,	180	»
Բառնէլեան,	37	»
ընտրեալք ցայսօր	416	»

Ռիւդէր ալ հետեւեալն հաղորդեց մեզ.

«Լոնտոն, 2 դեկտ.

«Ընդհանուր ընտրութեանց մինչեւ ցայժմ ծանուցեալ արդիւնքը կարծել կուտան թէ ո՛չ Պահպանողականք, ո՛չ ալ Ազատական չպիտի կրնան բացարձակ մեծամասնութիւն մը ստանալ, որով միայն կարող պիտի լինէին անկախ լինել Բառնէլեանց աջակցութենէն։

«Թայմս այս առաւօտեան յօդուածողը մասնաւոր կ'ընէ ընտրական սոյն կացութեան յառաջ բերած վտանգներն, և կը հաստատէ թէ Ազատական և Պահպանողական կուսակցութեանց չափաւոր խմբակներու միութեամբ ևեթ հնար է դէմ դնել Բառնէլեանց, որք, հակառակ սպառազէն մի, իշխող դիրք մը պիտի բռնեն Խորհրդարանին մէջ։»

* * *

ՀԱՎԱՍ այս առաւօտ հետեւեալն հաղորդեց մեզ.

«ԼՈՆՏՈՆ, 3 դեկտ. հինգշաբթի առաւօտ.

«Արդիւնք ընդհանուր ընտրութեանց մինչեւ ցարդ.

Ազատական	254	Երեսփոխանք.
Պահպանողական	196	»
Բառնէլեան	46	»
Գումար	476	

«Թայմս չէ կարծեր որ Լորտ Սալզպըրիի նախարարութիւնն իյնայ. զի այն մեծամասնութիւն զոր Ազատականք կրնան ըստանալ, անբաւական պիտի լինի առանց Բառնէլեանց աջակցութեան»

* * *

ԴԻՏՈՂՈՒԹԻՒՆՔ. Ընտրելի երեսփոխանաց ճիշդ թիւն է 674։ Անոնց մէ 476ն արդէն քննուեցան։ Բառնէլեանք, ըստ ընդհանուր գուշակութեան, պիտի լինին 80։ Ցարբերութիւնն, 34, տեւելցնելով ընտրելոց գումարին վրայ, կը տեսնենք թէ 674 ընտրութեանց (476+34) = 510ին արդիւնքն լրացեալ է, և կան սրոշելի 164 ընտրելիք։ [illegible] կանք 270 Երեսփոխան ունենան, Պահպանողական և Բառնէլեանք կ'ունենան 350 Երեսփոխան, քննդեմ 324 Ազատականաց։ Այսպէս, մինչեւ իսկ եթէ Ազատականք քանի մը տասնեակ աթոռ աւելի ունենան Պահպանողականներէն, կարող չպիտի լինին 1880ի նախարարութեան նման զօրեղ նախարարութիւն մը կազմել։

* * *

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ. Հաղ. ս նոր հեռագիր մը կը հաղորդէ մեզ, որուն նայելով Ազատականք են 216, Պահպանողականք 211 և Բառնէլեանք 53։ Ռիւդէր ալ նոյն ժամուն հեռագիր մը կը հաղորդէ մեզ, որուն նայելով Ազատականք են 254 և Պահպանողականք 196։ Կ'երեւի թէ ճիշդ թիւերն են սոքա. Ազատականք 236, Պահպանողականք 211 և Բառնէլեանք 53։

* * *

Այս ընտրութեանց վրայ երեկի թղթաբերով մեր առած տեղեկութեանց մոտականը կը հասնի մինչեւ անցեալ շաբաթ երեկոյ։

Ցայնժամ ընտրուած էին 346 Երեսփոխանք, որոց 167ն Ազատականք, 134ը Պահպանողականք և 25ը Բառնէլեանք։ Ազատական լրագիրք կը հաշուէին թէ Պահպանողականներէն Ազատականներէն կորզած էին 30 աթոռներ, յորոց 44ը նորահաստատ և 36ն հին աթոռներ։ (Նորահաստատք անոնք են որ կազմեցան ընտրական վերջին օրէնքով.) իսկ Ազատականք իրենց հակառակորդներէն կորզած էին 36 աթոռներ միայն, յորոց 24ը նոր և 12ն հին։ Ուրեմն, ընտրութիւնք կէս մինելով, Պահպանողականք 44 աթոռի զուտ շահ մ'ըրած էին արդէն։

Մեծ քաղաքներէն չատեր, ինչպէս Լոնտոն, Մանչէսդըր, Լիվրբուլ, Նէգֆիլտ, Լիտս, Ազատականաց հակառակ քուէ տուած են ստուար մեծամասնութեամբք Քաղաքաց մէջ Պահպանողականաց յաղթանակը կատարեալ է։ Ազատականաց յոյսը գաւառային և գիւղային ընտրողաց վրայ է։ Սովորաբար, քաղաքաց ընտրութիւնք վճռական ազդեցութիւն մ'ունին չորեկայ գաւառաց ընտրողներուն վրայ։ Որպէս զի, ընտրութեանց իբր երեք չորրորդը լրանալէն յետոյ, Ազատականք 25 Երեսփոխան միայն աւելի ունենան Պահպանողականներէն, ենթադրելու է թէ այս անգամ ևս քաղաքաց անպատատ քուէն ազդեցութիւն ըրած է մինչեւ իսկ այն գաւառացի և գիւղացի նոր ընտրողներուն վրայ, որք իրենց տրուած ընտրական իրաւունքը կը պարտէին Պ. Կլատստոնի նախաձեռնութեան։

Ազատականք զօրաւոր են Սկոտիոյ և Վալէսի մէջ. Պահպանողականք՝ բուն Անգլիոյ մէջ։ Բառնէլեանք՝ Իռլանտայի մէջ, ի բաց առեալ կղզւոյն բողոքական մասը։ Պ. Կլատստոն ստուար մեծամասնութեամբ ընտրեցաւ Լէյտիմպուրկ, (որպէս 1880ին,) յաղթելով Պահպանողական անգամին։ Լորտ Հարթինկդըն ալ ի Թոսնտէյլ ընտրեցաւ, յաղթելով Պահպանողականի մը, որ կը բարոյէր վերադառնալ չափաւոր ձեւով մը պատասխանատուութեան։

Թայմս, անցեալ շաբաթ օրն, յորդոր կը կարդար գաւառացի ընտրողներուն՝ հետեւիլ իրենց քաղաքացի փոքրամասու հայրենակցաց օրինակին, որպէս զի Պահպանողականաց յաղթանակը կատարեալ լինի, տեւական և զօրեղ վարչութիւն մը կարելի գործելու համար։ Երեւի թէ գաւառացիք բոլորովին չեն համապատասխանած Թայմսի ակնկալութեանց. զի ահա Թայմս յուսահատ է երկրորդ մեծ կուսակցութեանց միոյն կամ միւսին բացարձակ յաղթանակէն։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Խառն ժողովը նիստ ըրաւ այս չորեքշաբթի օր, նախագահութեամբ Ամեն. Ս. Պարիարք հօր և ատենապետութեամբ Վսեմ. Նուրեան էֆէնտիի։

Ժողովը զրաղեցաւ գլխաւորաբար կեդրոնական Վարժարանի բացման համար կարդալով Մամուժողովոյ տեղեկագրութիւն, որ կը պարունակէ Վարժարանին տնտեսական, ուսումնական և խնամակալութեան պաշտօնի վերաբերեալ մասերը։ Ժողովը ինչ ինչ բարեփոխումներով ընդունեց տեղեկագիրն և որոշեց գործադրութեան դնել։ Բարեփոխանց կէտերէն մին եղած է հետեւեալը.

«Ըստ որում հոգեբոյս Ներսէս Պարիարքի նախաձեռնութեամբ սկսեալ հանդանակութեամբ պիտի վճարուի Կալաւածոց Սնուցիչն մնացորդ պարտքն ի ձեռն Ներսէս Վարժապետեան Ընկերութեան, Կեդր. վարժարանի մէջ պիտի արձանագրուի այս ազգօգուտ նուիրատուութիւն ի յիշատակ հոգեբոյս Ներսէս Պարիարքի, հանդերձ անուամբք նուիրատուաց։»

Խառն ժողովոյ կողմանէ պատուիրակ կարգուեցաւ Բազ. ժողովոյ Վսեմ. ատենապետ Նուրեան էֆէնտի, որպէս զի ի դիմաց Խառն ժողովոյ Ազգ. Վարչութեան բանակցի, խօսի որոց հետ որանկ է և ջանդիր լինի գործադրել ինչ որ պէտք է Ղալաթիոյ պարտուց ամբողջ վճարման և վարժարանի բացման գործողութեանցն համար։

Լ. թերթի մէջ կը գտնենք Էջմիածնէն նոյ. 10/12 թուականաւ ուղղեալ հետեւեալ հեռագիրն առ Ս. Բեռլեռատրէ։

«Այսօր տեղի ունեցաւ ամենայն Հայոց գերագոյն Պատրիարք և Կաթողիկոս Տ. Տրդատը օծումն։ Հանդէսը տեղի ունեցաւ մեծ շքով, ի ներկայութեան հաւատացելոց խուռներամբոխի մը որ շրջակայ գիւղերէն և զանազան քաղաքներէ եկած էր։ Կաթողիկոսն հանդիսաւոր Պատարագ մատուցց, տասներկու եպիսկոպոսաց սպասարկութեամբ։ Պատարագի միջոցին, Կաթողիկոսն արտասանեց սովորական երդումը։ Նահանգապետն և Երեւանի քաղաքագլուխն, ինչպէս նաև զինուորական, քաղաքային և վարչական բազմաթիւ ներկայացուցիչներ ներկայ կը գտնուէին օծման արարողութեան։ Ժողովուրդն և կղերն ուրախութեամբ լցեալ են և ջերմ աղօթներ կ'ուղղեն առ Վեհագոյնն որ յարեհաճած է անուանել Պատրիարք-Կաթողիկոսն»

Դալֆեան Որբանոցի հիմնադիր Սրբուհի մայրապետ հեռեւեալ չնորհաւորական հեռագիրն ուղղած է առ Վեհ. Կաթողիկոսն.

Նորին Վեհ. Սրբազնութիւն Մակար Կաթողիկոս.

ՅԷՋԻՍԱՆԻՆ

Դալֆեան Որբանոցիս Սանուհիք և իրենց մայրը Ձեր Վեհափառութեան Կաթողիկոսութիւնն և Օծումն կը շնորհաւորեն որտագին բերկրանօք։

ՍՐԲՈՒՀԻ ՄԱՅՐԱՊԵՏ

Կ. Պոլիս, 16 Նոյ. 1885

Վեհ. Կաթողիկոսն հետեւեալ կերպիւ պատասխանած է Ամեն. Ս. Պարիարք հօր մէջոցաւ.

Առ Ամեն. Տ. Ցարութիւն Վեհապետեան՝ Պատրիարք Հայոց ի Կ. Պոլիս.

Հաճեցէք հաղորդել զհայրապետական օրհնութիւն մեր առ Սրբուհի հաճեստաչուք և բարեբար մայրապետն Դալֆեան Որբանոցին և բոլոր աշակերտուհեաց Որբանոցին, իրենց որդիական անկեղծ շնորհաւորութեանցն համար

ՄԱԿԱՐ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ

Էջմիածին, 19 Նոյ. 1885

Զմիւռնիոյ Ս. Առաջնորդը վիճակին Գուլասական Վարչութեան գործակատարութեանց տարեկան տպակ Տեսկագիրը լրկած լինելով ի Պատրիարքարան, Խառն Ժողովոյ մատուցուցաւ։

Տնտեսական Խորհուրդն իւր շաբաթական նիստն ըրաւ չորեքշաբթի օր ի Պատրիարքարան, ատենապետութեամբ Ներսէսեան Ներսէս էֆէնտիի և զրաւեցաւ Պատրիարքարանի վերաբերեալ ներքին խնդիրներով։

Ցայսրդ նիստք տեղի պիտի ունենայ յառաջիկայ չորեքշաբթի, դարձեալ ի Պատրիարքարան։

Երեւմտից Ցանձնաժողովն ևս նիստ կազմելով, իւր դիւանի ընտրութենէն յետոյ զրաղեցաւ նախ և առաջ ազգուղղակի տրոց նոր Կանոնագրի գործադրութեամբն և որոշեց այս մասին հարկ եղած հրահանգներն հաղորդել Թաղ. Խորհրդոց։

Նոյնպէս, նկատողութեան առնլով ծննդոց, վախճանմանց և ամուսնութեանց օրինաւորապէս արձանագրութեան խնդիրն, որոշեց Պատրիարքարանի պաշտօնեայներն իրարու քննիչ թղերը զրկել, սուղագրելու համար թէ, Պատրիարքարանի կողմէ այս արձանագրութեան մասին տրուած հրահանգները ճշդիւ և օրինաւորապէս կը գործադրուին թէ ոչ։

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ, ԵՒ ՍԵՐԲԻԱ

ՀԱՎԱՍ երէկ հետեւեալ հեռագրերն հաղորդեց մեզ.

ՍՐԲԻՔ ԵՎ ՍՊԱՌԱԶԻՆԻՆ

—Լոնտոն, 2 դեկտ. Պերլրատէ կը հեռագրուի առ Թայմս թէ Սերպիա յայտարարած է թէ հաստատապէս մտադիր է չարունակել պատերազմն, եթէ Պուլկարիա պատերազմական տուգանք պահանջէ։

—Բէրլին, 2 դեկտ. Սերպ պաշտօնեայ մ'եկաւ այս առաւօտ, և առաջարկեց Ալէքսանդր Իշխանին որ Սերպք վիրտնի շրջականներէն քաշուին և Պուլկարք՝ Բիրոդէ, այսինքն՝ պատերազմողք պարպեն իրարու հողերն, և պինդ ադարն երկարաձգուի մինչեւ 31 յունուար։ Այս առաջարկ մերժեցաւ, և սերպ պաշտօնեայն անմիջապէս ճամբայ ելաւ, իւր կառավարութեան հաղորդելու Պուլկարիոյ մերժողական պատասխանը։

—Բէլգրատ, 2 դեկտ. Բազաքին բնակիչներէն շատեր երէկ ցոյց մ'ըրին Ալէքսանդր Իշխանին բանակատունն առջեւ, խնդրելով որ իրենց քաղաքը Պուլկարիոյ հետ միացուի։ Իշխանը պատասխանեց թէ ի նկատ կ'առնու իրենց խնդրուածն։

—Պէլգրատ, 2 դեկտ. Նիշ (Սերպերուն բանակատեղն) եկած հեռագիր մը կ'ամբաստանէ Պուլկարները թէ, զինադադարին դեպերով, երէկ զարկած են ի Վլասինա մերպերուն դիրքերը։

ՁԱՐԸ ԿԸ ՀԱՇՏՈՒԻ ՊՈՒԼԿԱՐԻՈՅ ՀԵՏ

—Բիւքրէշտ, 2 դեկտ. Վեհ. Զարն Ցայտարարութիւն մը հանեց, որով կը գովէ պուլկար զօրաց ցոյց տուած քաջութիւնը։— Շարունակ որ Մեր Բիւքրէշտի խօսքին նայելով, այս Ցայտարարութիւն կը ցուցնէ թէ Ռուսիա չէ գրգռած իւր համակրանքը հորդորելէ պուլկար ազգին։ «Դիբրաստապէս, կ'ըսէ պաշտօնական թերթը, կարելի չէ մոռնալ թէ նոքա որք Ռուսիոյ խորհուրդներն անտես ըրին (Ալէքսանդր Իշխանն և իւր կառավարութիւն) պուլկար ժողովուրդը գահավիժեցին եղբայրասպան կռուոյ մը մէջ որ կը վտանգէ Պուլկարիոյ ճակատագրին, և այսու ծանր պատասխանատուութեան մը ներքեւ լինան։»

Մուսթաֆա-Փաշայէն կը գրեն թէ պուլկարական 7000 զօրաց բանակ մը համախմբեալ է, սահմանագլխոյ այդ գիծէն անցին, Մարիձա գետին եղերայ մօտ։

ԱՅՍՕՐ ՊԱՏՈՒԻՐԱՆՆ

Նախընթաց օր երաւ Կայսերական Հրովարտակն որ Արեւելեան Ռումէլիի առժամեայ կուսակալ և արտաքսոր պատուիրակ կ'անուանէ զՇԷվտէթ փաշա։

Ն. Վսեմութիւն երէկ և առջի օրը Բ. Դուռն երթալով, տեսակցեցաւ Բարձր, Մեծ-Եպարքոսին հետ ուստից հարկ եղած հրահանգներն ստացաւ իւր պաշտօնին նկատմամբ։

ՇԷվտէթ փաշա այսօր կամ վաղը իւր հետեւորդներով Փիլիպէ կուղեւորի յատուկ կառախմբով։

Բ. Դուռը շրջաբերական ծանուցագիր մ'ուղղելով Եւրոպական մեծ Տէրութեանց հաղորդեց նոցա օսմանեան երկու պատգամաւորաց առաքումն ի Փիլիպէ և միանգամայն Շէվտէթ փաշայի յանձնուած պաշտօնը։

Թուրք լրագիրք կը ծանուցանեն թէ Լէպիդ և Կատպան էֆէնտիք նախընթաց իրիկուն Փիլիպէ հասնելով, արժանավայել կերպիւ ընդունուեր են։ Սակայն մինչեւ երեկ որոշ տեղեկութիւնք կը պակսէին, անշուշտ Արեւելեան Ռումէլիի մէջ տիրող դժնդակ օդերուն պատճառաւ որով հեռագրական հաղորդակցութիւնք խանգարուած կ'երեւին։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԱԶԴԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Տպագրական Տեսչութեան

Թուրք լրագիրն այս օրուընէ սկսեալ երեքօրեայ դադարման դատապարտուեցաւ հետեւեալ պաշտօնական Ազդարարութեան համաձայն։

«Թուրք լրագիրն իւր վերջին թիւերուն մէջ Լոնտրայի օսմանեան «դեսպան Բիւսդէմ փաշային նկատմամբ «անտոգի լուրեր հրատարակած լինելով և նկատելով որ այս տեսակ հրատարակութիւնք բոլորովին հակառակ են Տպագրական Տեսչութեան «կողմէ քանիցս՝ տրուած պատուէրներուն, ուստի, ինչեալ լրագիրք բարձրագոյն «հրամանաւ երեքօրեայ դադարման «դատապարտուած է»։

Սպանիական կառավարութիւնը Շարլ Գ. ի պատուանշանն ընծայեց Արտաքին գործոց Նախարարի քարտուղար-թարգման Կիլլապեան Մ. Միքայէլ էֆէնտիի։

Շէյխ-իլ-Իսլամի Դրան Խաստ Էմին էֆէնտի՝ Էվգաֆի Նախարարին խորհրդական անուանած է և յառաջիկայ երեւշաբթի իւր նոր պաշտօնի գրլուխը կանցնի։

Ամբասսանիչ Ատենի դիւանապետ Ագիլ պէյ՝ Պոլսոյ Ոճրագատ ատենի վճռաբանիչ ճիւղի նախագահ անուանած է։

Արտաքին գործոց Նախարար Վսեմ. Սայիտ փաշա երեկ Բերա քանի մը դեսպանատուններ երթալով Մեծ Տիրութեանց դեսպաններէն մի քանիին հետ տեսակցեցաւ։

Իտալական դեսպանն երէկ Բ. Դուռն երթալով տեսակցեցաւ Բարձր, Մեծ-Եպարքոսին, Արտաքին գործոց Վսեմ. Նախարարին և խորհրդական Վսեմ. Տատեան էֆէնտիի հետ։

Եգիպտոսի կայսերական պատուիրակ Ղազի Մուխթար փաշայի առաջնական վիճակը բարւոքելու վրայէ երկու օրէ հետէ։

Կայս. անձնական Դանձուն պաշտօնատան հաշուակալութեան դիւանի անօրէն Մահմուտ պէյ, նախընթաց իրիկուն յանկարծամահ եղաւ։

Նախարարաց Խորհուրդն իւր նախընթաց աւուր նստին մէջ դարձեալ զբաղեցաւ Պ. Հիրշի կողմէ Կայս. կառավարութեան լինելիք փոխառութեան խնդրովն։ Խորհրդակցութեանց մէջտեղին, Եվտական և Հանրօգուտ շինութեանց Նախարարք հրաւիրելով Բ. Դրան իրաւագէտ խորհրդականներն, Հանրօգուտ շինութեանց Նախարարութեան առաջին թարգման Դէորգ էֆէնտին և ուրիշ քանի մը պաշտօնատարներ, տեղեկութիւններ հարցուցին Պ. Հիրշի փոխանորդաց ստացած վերջին հրահանգաց վրայ։

Կը կարծուի թէ այս փոխառութեան համար ի սկզբան ծագած դժուարութիւնք հարթուելու վրայ են և բանակցութիւնք յաջող ելքի մը պիտի կրնան յանգիլ։

Պ. Հիրշի կողմէ առաջարկուած գըլխաւոր պայմանք կը կայանայ հետեւեալ կարգադրութեան վրայ. Արեւելեան երկաթուղեաց գծերու շինութեան ամբողջացման համար կայս. կառավարութեան քով իրր աւանդ թողուած 23,000,000 ֆրանքէն 11,000,000 միայն ծախսուած է, վասն զի ծախսեալ գումարը մաս առ մաս եւս առնուած է զանազան փոխարինութեամբ. արդ, Պ. Հիրշ կառաջարկէ Բ. Դրան, 23,000,000 ֆրանքի փոխառութիւն մ'ընել, որոյ հաշուոյն մէջ պիտի մնէ ի պահ դրուած 11,000,000 ֆրանքն։ Ասոր փոխարէն, արտաքսութիւն կը խնդրէ 23,000,000 ֆրանքի բաժնեթուղթ հանել, և այս պայմանն է ահա որուն չհաւանիր կայս. կառավարութիւնն։

Եվտական նախարարն երէկ Բ. Դուռն երթալով, Պ. Հիրշի հետ կնքուելիք փոխառութեան վրայ երկարօրէն տեսակցեցաւ Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին հետ։ Նոյնպէս Վսեմ. Տատեան էֆէնտի։

Ծունաց Ամեն. Պատրիարքն 3000 դահեկանի գումար մը ստորագրուած է ի նպաստ կայսերական բանակին Ֆէնէրի Պատրիարքարանի ձեռամբ բացուած հանգանակութեան Տետրի գլուխը միանգամայն 15,000 դահեկանի գումար մը նուիրուած է Պատրիարքարանի Մնաուէին։ Իսկ Սինոդի և Խառն ժողովոյ անդամոց ստորագրած գումարներու ամբողջութիւնը կը հասնի 15,000 զրուշ։ բայց ասոնի, ինչպէս արդէն ծանուցած ենք, մայրաքաղաքիս բոլոր թաղերու յոյն բնակիչք պատրիարքական կոնդակաւ հրաւիրուած են մասնակցիլ հանդանակութեանց որ բացուած են յատուկ ծանձնաժողովի մը ձեռամբ, որոյ անդամք են՝ Կիզիքոնի և Ներէզի մետրոպոլիտք, Քոսթանդի պէյ Ֆոթիատէս, Ռնթօքուլօ Էֆէնտի և Տ.ոքթ. Բալլաքի պէյ Ֆէնէրլի։

Պուլկարիոյ օսմանեան նորընտիր պատուիրակ Հիւսէյն էֆէնտի, իւր պաշտօնի վերաբերեալ հրահանգներն ստացած լինելով, այսօր իւր պաշտօնատեղին կ'ուղեւորի։ Ն. Վսեմութեան ընկերացող քարտուղարաց հետ կը գտնուի նաեւ, Վսեմ. Գուլումճեան Պետրոս էֆէնտիի որդի՝ Յովհաննէս էֆէնտի՝ իւր քարտուղար Ֆրանսերէնի։

Սերպիական դեսպան Ղ. Կրուիչ նախընթաց օր Ֆէնէրի Պատրիարքարանն երթալով, այցելութիւն տուաւ Գանիոյ նախագահ յոյն մետրապոլիտ Տ. Սապա Բոզանովիչի։

Կը լսուի թէ տակաւին կարելի չէ եղած համաձայնութիւն մը գոյացնել ընդ մէջ Բ. Դրան և Սերպիոյ, Ծունաստանի, Դարատաղի և Պուլկարիոյ, Պերլինի Դաշնագրոյն զօրութեամբ լիշեալ փոքր պետութեանց թողեալ երկիրներու մէջ գտնուած Վագֆիներու խնդրոյն նկատմամբ։ Այս կարեւոր խնդրոյ լուծումը փութացնելու համար, Արտաքին գործոց Նախարարութեան կողմէ յատուկ յանձնաժողով մը կազմուած է որք պիտի քննէ բոլոր այն տեղեկագրերն որ ի սկզբանէ անտի տեղեկագրներու օսմ. ներկայացուցչաց կողմէ զրկուած են առ Բ. Դուռն։ Ծանձնաժողովոյ Նախագահն է Արտաքին գործոց Նախարարութեան Թղթակցութեանց Դիւանի պետ Վսեմ. Բէքիր պէյ, և անդամներն են՝ Վսեմ. Ալրոս էֆէնտի, Վսեմ. Գ. Նորատունկեան էֆէնտի և ուրիշ երեք բարձրաստիճան պաշտօնատարք Եվգաֆի և Տըրոց վարչութեան կողմէ։

Բերայի բարձր դասու տիկիններէ օսմանք միջազգային յանձնաժողով մը կազմած են ի նպաստ կայս. բանակին հանգանակութեան ձեռնարկելու համար։ Ծանձնաժողովոյ անդամուհիք են՝ Տիկին Բէշիտ պէյ, Տիկին Հանսոն, Տիկին Վասաս փաշա, Տիկին Ֆէրնանտէզ, Տիկին Սիւէյ և Տիկին Հոպ փաշա՝ որ ստանձնած է յանձնաժողովոյ Նախագահութիւնը։

Մանչեսթր Օրէսանրալի մէջ կը կարդանք.

«Ցաւելով կ'իմանանք թէ Կ. Պոլսոյ Աւստրիական Նամակատան Նախորդ տնօրէն Պ. Քոտրէ ձերբակալուեր է Թրիէսթի մէջ և գտի պիտի ենթարկուի, սխալատուած լինելով թէ իւր պաշտօնավարութեան օրով 60,000 ֆիորինի (՞) գողութիւնք տեղի ունեցած են։»

Գերմանական լրագիրք՝ հակառակ իրենց զրկուած հերքմանց, կը պնդեն թէ օսմանեան Բէժիի ընկերութիւնը բաժին գլուխ 125 ֆրանք եւս պահանջելու հարկին մէջ կը գտնուի։

Ոստիկանութեան տեսուչներէն Ակեահ էֆէնտի Իզմիր ուղեւորեցաւ, ներքին գործոց Նախարարութեան կողմէ պաշտօն ունենալով գաւառին ոստիկանական վարչութիւնն հիմնովին կազմակերպել ըստ Նորագոյն դրութեանց։

Եգիպտական սահմանագլխէն առնուած լուրեր կը ծանուցանեն թէ Վերին-Եգիպտոսի և Վասի-Հալֆայի ժողովուրդք կը կարծեն թէ Սուանի ապստամբք յոյժ տարակարծիք են իրենց պետերու բռնելիք ուղղութեան մասին։ Վասի-Հալֆայի մէջ, օրինակի համար, կը հաւատան թէ Մէհէմէտ Գալիք իրենց այժմեան դիրքերէն անդին չպիտի անցնին։ Ընդհակառակն Ասուանի մէջ կը պնդեն թէ ապստամբք կը յառաջանան և ի վերոյ պիտի յարձակին Քոսհէհի և Աքասէհի միջեւ գտնուած հաղորդակցութեանց կէտերուն վրայ, ուր կը գտնուին անգլիացիք։

Մանչեսթր կը պատմէ առեւտրական հետաքրքրական դէպք մը, որ տեղի ունեցած է ի Ղալաթիա։

Քանի մ'օր առաջ Մարի անուն տասերեքամեայ աղջիկ մը, որ Ղալաթիոյ ընկերական Առաքելութեան Որբանոցը կը գտնուէր, իւր ընկերուհիներէն Ջանին անուն աղջկան մը խօսքերէն հասկնալով թէ իւր հարն նոր զգեստներ և դրամ պիտի տայ նոա, կը թողու վարժարան։ Հետեւեալ օրն, Մարի վարժարան չդառնար, և երբ կ'ստիպեն զՋանին թէ ըսէ զայն ուր տարած լինելն, նախ կը մերժէ, վախցանելով թէ իւր հայրը կը ծեծէ զինքն։ ապա վերջապէս կը խոստովանի թէ իւր տունը տարած էր զայն։ Վարժարանին տնօրէն Պ. Թոմսրի աղջկան հետ երթալով կը տեսնի թէ տան բնակիչներն պատուաւոր մարդիկ էին ի Գուլէ-Գարու, և թէ ոչ մէկ տեղեկութիւն ունէին դեռատի աղջկան վրայ։ Պ. Թոմսրի գործը կը յայտնէ Անգլիական Ընդհ. Հիւպատոս Պ. Ֆաուսէդի, և ոստիկանական երկար խուզարկութիւններէ ու ոտիպտուններէ յետոյ, վերջապէս կը յայտնուի թէ խեղճ աղջիկը Ղալաթիոյ վատահամբաւ տուն մը դրուած էր։ Աղջիկը նոյն իրիկուն իսկ Պ. Թոմսրիի Որբանոցը դարձուեցաւ, և ապա Անգլիական Հիւպատոսարանը տարուելով, հոգածութեամբ խնամուեցաւ։

Օ ԲԱՆԹԻՒՆ
ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
ՆՈՐԱՁԵՒՈՒԹԵԱՆՑ
ԳԱԼԱՖՕՐՈՒԼՕ
ԵՎ ԲԱՐԻՔ
394—Բերա, Մեծ-փողոց—394

Գալֆօրուլօ եղբարք պատիւ ունին ծանուցանել Հասարակութեան, թէ յաջիկայ Դեկտեմբեր ամսոյ մէջ մտադիր լինելով վերջնապէս իրենց վաճառատունը փոխադրել Կալաթա Սէրայի Կայսերական Լիսէի դիմաց Թիւ 206 ընդարձակ շէնքն, զոր արդէն վարձած են, և ուզելով կարելի եղածին չափ շուտ ձեռքէ հանել իրենց ստացած Նորաձեւութեանց մնացեալներն, այս նպատակաւ զգալապէս նուազեցուցած են իրենց ամեն ապրանաց, մանաւանդ նոր մանուածոց և հանդ երձեղինաց գիներն, և Հոկտեմբ. 28 Երկուշաբթիէն սկսած են զեղչեալ գներով արտասովոր վաճառում մը։

Հասարակութիւնն որ միշտ պատուած է Գալֆօրուլօ եղբարց վաճառատունն իւր վստահութեամբ, վստահ լինելով անդ գտնել փափաքելի առաւելութիւններ, ինչպէս առնլով իւր ապրանաց մոխ և բազմազան մասերքներն և միշտ գերազանց յատկութիւնն, այս վաճառման մէջ բացի նոյն առաւելութիւններէն՝ պիտի գտնէ խիստ մատչելի և չափաւոր գներ։

Ա Զ Դ

Պատիւ ունիմ ծանուցանել Պոլսոյ ազնիւ հասարակութեան թէ այդ մայրաքաղաքին մէջ կը չենուին եւ կը ծախուին յոյժ գեղեցիկ եւ սորին վառարաններ, որք իմ Գործարանիս ԽԱՐԲԱԼԵԱՆ, Հնանը կը կրեն և իմ ՀՈՎՍԵՓԵԱՆ վառարանացս կեղծերն են։

Ուստի պատիւ անձին կը համարիմ ծանուցանել հասարակութեան թէ Թուրքիոյ համար իմ ՄԻԱՆ ներկայացուցիչս է

ՀԷՅՆՐԻԽ ԼԱՆԴ

—24, Բերլէյտի Պուրու, 24—
—32 Մանսֆիլտի Փողոց 32—

Ղ. Ա. Լ. Ա. Թ Ի Ա.

Որ արտօնեալ է ըստ օրինաց տրամադրութեան դատ բանալ յիշեալ անձանց դէմ։

Ռ. ԿԼՊԻՐԹ
VII,— Kaiserstrasse No 71